

Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n pikamaksamisasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi maksupalvelulakia, maksulaitoslakia ja Finanssivalvonnasta annettua lakia. Ehdotetuilla laeilla täydennettäisiin kansallisesti niin sanottua EU:n pikamaksamisasetusta. Asetus edellyttää seuraamuksista säätämistä, toiseen maksupalveludirektiiviin tehtyjen muutosten implementoimista sekä pikasiirron käsitteen lisäämistä kansalliseen lainsäädäntöön.

Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 2 §:ää, niin että rahanpesulaissa määriteltäisiin nykyistä selkeämmin ilmoitusvelvollisuuden soveltuminen asianajotoimintaa harjoittaviin.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.4.2025.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö	3
3 Nykytila ja sen arviointi	4
3.1 Johdanto	4
3.2 SEPA-asetus	5
3.3 Asetus rajatylittävistä maksuista unionissa	6
3.4 Selvitysdirektiivi	6
3.5 Toinen maksupalveludirektiivi	6
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	7
4.1 Keskeiset ehdotukset	7
4.2 Pääasialliset vaikutukset	8
4.2.1 Johdanto	8
4.2.2 Vaikutukset kuluttajiin	8
4.2.3 Vaikutukset yrityksiin	9
4.2.4 Vaikutukset Finanssivalvontaan, kansantalouteen ja yhteiskuntaan	9
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	9
5.1 Seuraamussäännökset	9
5.2 Selvitysjärjestelmään osallistumisen edellytysten arviointi	10
5.3 Selvitysjärjestelmän osapuolten vastuu	10
6 Lausuntopalaute	11
7 Säännöskohtaiset perustelut	12
7.1 Maksupalvelulaki	12
7.2 Maksulaitoslaki	14
7.3 Laki Finanssivalvonnasta	15
7.4 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä	15
8 Voimaantulo	19
9 Toimeenpano ja seuranta	19
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	19
LAKIEHDOTUKSET	21
1. Laki maksupalvelulain muuttamisesta	21
2. Laki maksulaitoslain muuttamisesta	23
3. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	26
4. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 2 §:n muuttamisesta	27
LIITE	29
RINNAKKAISTEKSTIT	29
1. Laki maksupalvelulain muuttamisesta	29
2. Laki maksulaitoslain muuttamisesta	33
3. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	38
4. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 2 §:n muuttamisesta	39

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Euroopan komissio antoi 26.10.2022 ehdotuksen¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi koskien euromääräisiä pikamaksuja. Pikamaksut ovat tilisiirtomuoto, jossa varat siirtyvät maksajan tililtä maksunsaajan tilille muutamassa sekunnissa. Maksut on mahdollista toteuttaa milloin tahansa: päivällä tai yöllä ja minä tahansa vuoden päivänä. Samassa yhteydessä komissio julkaisi myös ehdotukseen liittyviä vaikutusarvioita².

Suomessa asetusehdotusta on käsitelty U-kirjelmässä (U 91/2022 vp), josta talousvaliokunta on antanut lausuntonsa (TaVL 75/2022 vp).

Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät asetuksen sisällön 13.3.2024 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2024/886 asetusten (EU) N:o 260/2012 ja (EU) 2021/1230 sekä direktiivien 98/26/EY ja (EU) 2015/2366 muuttamisesta euromääräisten pikasiirtojen osalta,³ jäljempänä *pikamaksamisasetus*.

Pikamaksamisasetuksella muutettiin euromääräisiä tilisiirtoja ja suoraveloituksia koskevista teknisistä ja liiketoimintaa koskevista vaatimuksista sekä asetuksen (EY) N:o 924/2009 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 260/2012, jäljempänä *SEPA-asetus tai EU:n SEPA-asetus*, sekä rajatylittävistä maksuista unionissa annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 1230/2021,⁴ jäljempänä *asetus rajatylittävistä maksuista unionissa*. Lisäksi pikamaksamisasetuksella muutettiin selvityksen lopullisuudesta maksujärjestelmissä ja arvopaperien selvitysjärjestelmissä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 98/26/EY,⁵ jäljempänä *selvitysdirektiivi*, sekä maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2366/2015,⁶ jäljempänä *toinen maksupalveludirektiivi*.

Asetus edellyttää jäsenvaltioilta täydentävää kansallista sääntelyä. Täydentävä sääntely on valmisteltu valtiovarainministeriössä.

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

Pikamaksamisasetuksella kaikki maksupalveluntarjoajat, jotka tarjoavat maksupalvelunkäyttäjilleen maksupalvelua euromääräisten tilisiirtojen lähettämiseksi ja vastaanottamiseksi, veloitetaan tarjoamaan euromääräisten pikasiirtojen lähettämistä ja vastaanottamista koskevaa maksupalvelua kaikille maksupalvelunkäyttäjilleen. Jos maksupalveluntarjoaja tarjoaa asiakkailleen vain toista näistä pikasiirtojen lähettämistä ja vastaanottopalveluista, tulisi tämän tarjota komission mukaan jatkossa kumpaakin palvelua.

¹ https://ec.europa.eu/finance/docs/law/221026-proposal-instant-payments_en.pdf

² https://ec.europa.eu/finance/docs/law/221026-impact-assessment_en.pdf

³ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202400886

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1230/oj?eliuri=eli%3Areg%3A2021%3A1230%3Aoj&locale=fi>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX%3A31998L0026>

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex%3A32015L2366>

Pikasiirtopalveluiden tulee olla käytettävissä ympäri vuorokauden vuoden jokaisena päivänä. Asetuksella vahvistetaan euromääräisiin pikasiirtoihin sovellettavat erityiset vaatimukset, jotta voidaan varmistaa sisämarkkinoiden moitteeton toiminta ja yhdentyminen.

Pikamaksamisasetuksessa säädetään myös pikasiirtoihin liittyvistä maksuista. Pikasiirtojen toteuttamiseen liittyvät palvelumaksut eivät saisi ylittää sellaisia palvelumaksuja, joita samalta maksupalvelunkäyttäjältä veloitetaan vastaavan tyyppisistä muista euromääräisistä tilisiirroista. Tämä on tarpeen, jotta pikasiirrot yleistyisivät ja jotta maksupalvelunkäyttäjää hyödyttävät verkostovaikutukset voisivat toteutua.

Maksupalveluntarjoajien olisi pikamaksamisasetuksen mukaan tarjottava pikasiirtojen ja tavallisten tilisiirtojen yhteydessä palvelua, jolla varmistettaisiin sen maksunsaajan nimi ja maksutilitunniste, jolle maksaja aikoo lähettää tilisiirron (niin kutsuttu tarkistamisen varmistava palvelu). Tällä tavoin mahdollistetaan pikasiirtojen turvallisuus. Maksupalveluntarjoajan tulisi suorittaa tällainen palvelu välittömästi sen jälkeen, kun maksaja on toimittanut asiaankuuluvat tiedot maksunsaajasta ja ennen kuin maksajalle tarjotaan mahdollisuus hyväksyä tilisiirto.

Asetuksessa säädetään yhdenmukainen tapa kohdennettujen taloudellisten rajoittavien toimenpiteiden, eli EU-pakotelistojen tarkistukselle. Maksupalveluntarjoajien on tarkistettava vähintään kerran päivässä, onko heidän asiakkaistaan nimetty henkilöitä tai yhteisöjä, joihin sovelletaan EU:n pakotteita.

Pikamaksamiseen liittyvien säännösten rikkomiseen olisi sovellettava jäsenvaltioiden toimivaltuisten viranomaisten määräämiä seuraamuksia. Tästä syystä on tarpeen laatia tarvittavat kansalliset seuraamussäännökset. Asetus jättää jonkin verran kansallista liikkumavaraa seuraamusten osalta. Seuraamusten edellytetään olevan tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia. Lisäksi asetuksessa säädetään seuraamusmaksun matalimmasta mahdollisesta enimmäismäärästä sille, joka rikkoo EU-pakotelistojen tarkistuksen velvoitteen. Jäsenvaltioille jätetään siis liikkumavaraa, joka mahdollistaa korkeammasta seuraamusmaksun enimmäismäärästä säättämisen.

Pikasiirtojen käyttöönnotolle asetetaan asetuksessa siirtymäaikoja. Pääsääntöisesti maksupalveluntarjoajien tulee tarjota pikasiirtojen vastaanottamispalvelua viimeistään 9.1.2025 ja pikasiirtojen lähettämispalvelua viimeistään 9.10.2025. Sen sijaan toimiluvallisten maksulaitosten ja sähkörahayhteisöjen, jotka tarjoavat maksupalvelunkäyttäjilleen SEPA-tilisiirtopalveluita, tulee tarjota lähettämis- ja vastaanottamispalvelua 9.4.2027 mennessä. Myös niin kutsutut rekisteröidyt maksulaitokset ja sähkörahayhteisöt saavat tarjota pikasiirtopalveluita, mutta niiden osalta ei aseteta erillisiä määräaikoja.

Pikamaksamisasetuksella muutetaan myös toista maksupalveludirektiiviä ja selvitysdirektiiviä. Muutoksilla mahdollistetaan, että maksulaitokset ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitokset voivat osallistua jäsenvaltioiden kansallisiin selvitysjärjestelmiin. Näiden toimijoiden ei kuitenkaan ole pakko liittyä kyseisiin järjestelmiin. Jäsenvaltioille on jätetty liikkumavaraa sen suhteen, minkälaisella menettelyllä ne arvioivat selvitysjärjestelmiin osallistumista koskevia pyyntöjä.

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Johdanto

Voimassa oleva kansallinen lainsäädäntö ei sääntele pikasiirtoja erikseen, vaan niihin sovelletaan tilisiirtoihin liittyvää sääntelyä. Osa maksupalveluntarjoajista on luonut omia

pikamaksamisjärjestelmiään ja tarjonnut pikasiirtoja jo useita vuosia. Osalla toimijoista on tarjonnassaan vain pikasiirtojen vastaanottamisen mahdollistava palvelu. Jotkin maksupalveluntarjoajista taas eivät tarjoa tällä hetkellä lainkaan pikasiirtoja mahdollistavia palveluita.

Suomen Pankin maksuneuvosto koordinoi suomalaisen pikamaksuratkaisun kehitystyötä omassa työryhmässään⁷. Työryhmä on valmistellut eurooppalaisittain yhteensopivaa pikamaksuratkaisun konseptia sekä sääntökirjaa, jossa määritellään ne toimintatavat, käytänteet ja prosessit, joita jokainen pikamaksuratkaisussa mukana oleva toimija sitoutuu itsesääntelynä noudattamaan.

Nykytilan hahmottamiseksi on tarpeen käydä läpi, miltä osin pikamaksamisasetuksella tehtävät muutokset EU:n asetuksiin ja direktiiveihin edellyttävät kansallisen lainsäädännön muuttamista.

3.2 SEPA-asetus

Pikamaksamisasetuksen 1 artiklalla muutetaan SEPA-asetusta.

SEPA-asetuksen 2 artiklaan lisätään pikasiirtoja koskevat määritelmät. Pääosin lisäykset eivät aiheuta muutostarpeita kansalliseen sääntelyyn, mutta pikasiirron määritelmä on syytä lisätä maksupalvelulakiin (290/2010).

SEPA-asetukseen lisätään uudet 5 a–5 d artiklat, joilla säädetään pikasiirtotapahtumista, tilisiirtoihin liittyvistä palvelumaksuista, maksunsaajan tarkistamisesta ja maksupalvelunkäyttäjien tarkistamisesta kohdennettujen taloudellisten rajoittavien toimenpiteiden varalta. Artiklan 5 a osalta maksupalvelulakiin on tarpeen lisätä informatiivisia viittauksia. Viittauksilla täsmennetään pikasiirtoihin sovellettavaa sääntelyä tilanteissa, joissa maksupalvelulaki on ristiriidassa SEPA-asetuksen 5 a artiklan kanssa. Artiklat 5 b–5 d eivät edellytä kansallisia muutoksia.

SEPA-asetuksen 11 artiklan 1 a kohtaan lisätään velvoite, jonka mukaan jäsenvaltioiden tulee antaa 5 a–5 d artiklojen rikkomisen seuraamuksia koskevat säännöt. Seuraamusten tulee olla tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia. Pikamaksamisasetuksen artiklaan 5 d liittyvien seuraamusten osalta jäsenvaltioiden tulee 11 artiklan 1 b kohdan mukaan antaa säännös seuraamusten enimmäismäärästä. Artiklaan tehty lisäykset edellyttävät kansallisen lainsäädännön muutoksia. Artiklan 1 c kohdassa täsmennetään, että seuraamuksia ei kuitenkaan seuraisi siitä, mikäli pikasiirtoja varten tarvittavat maksutilit eivät ole käytettävissä tilien suunniteltujen ylläpitotoimien vuoksi. Kohta 1 d sisältää täsmennyksen jäsenvaltioille, joiden oikeusjärjestelmässä ei säädetä hallinnollisista seuraamuksista.

SEPA-asetuksen 15 artiklan uuteen 2 kohtaan lisätään komissiolle velvoite uudelleenarvioida lainsäädäntöä vuonna 2028. Artiklan 3 kohdassa asetetaan maksupalveluntarjoajille velvoite ilmoittaa erinäisiä tietoja toimivaltaiselle viranomaiselle. Artiklan 4 kohdan mukaan toimivaltaisen viranomaisen tulee toimittaa nämä tiedot edelleen komissiolle ja Euroopan pankkiviranomaiselle. Artiklan 5 kohdan mukaisesti pankkiviranomainen laatii tarpeelliset tekniset täytäntöönpanostandardit 3 kohtaa varten. Artiklan 6 kohdan perusteella komissio laatii vuonna 2027 kertomuksen pikasiirtojen saatavuuden ja käytön jäljellä olevista esteistä Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Lisäksi SEPA-asetuksen artiklaan 16 lisätään säännös,

⁷ Suomen Pankki, Pikamaksamisen edistäminen Suomessa: <https://www.suomenpankki.fi/fi/raha-ja-maksaminen/pikamaksamisen-edistaminen-suomessa/>

joka koskee jäsenvaltioita, joiden rahayksikkö ei ole euro. Näiden artiklojen osalta asetus ei edellytä kansallista sääntelyä.

3.3 Asetus rajatylittävistä maksuista unionissa

Pikamaksamisasetuksen 2 artiklalla muutetaan asetusta rajatylittävistä maksuista unionissa.

Rajatylittäviä maksuja koskevaan asetuksen 3 artiklaan lisätään palvelumaksujen suuruuteen liittyvä huomio, joka on seurausta SEPA-asetuksen uudesta 5 b artiklasta. Lisäys koskee maksupalveluntarjoajien veloittamia palvelumaksuja pikasiirroista jäsenvaltioissa, joiden rahayksikkö ei ole euro. Lisäksi asetuksen 6 artiklan 2 kohtaan tehdään kohdan sanamuotoa selkeyttävä muutos. Nämä muutokset eivät edellytä kansallista täydentävää sääntelyä.

3.4 Selvitysdirektiivi

Pikamaksamisasetuksen 4 artiklalla muutetaan selvitysdirektiiviä.

Pikamaksamisasetuksen perusteluiden mukaan direktiiviä on tarpeen muuttaa, koska maksulaitokset ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitokset eivät nykyisin sisälly niiden yhteisöjen luetteloon, jotka kuuluvat selvitysdirektiivin mukaisen ”laitoksen” määritelmän piiriin. Tämän vuoksi maksulaitoksia ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksia käytännössä estetään osallistumasta jäsenvaltioiden kyseisen direktiivin mukaisesti nimeämiin järjestelmiin. Se, että maksulaitokset ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitokset eivät pysty tämän johdosta osallistumaan tällaisiin maksujärjestelmiin, voi estää niitä tarjoamasta euromääräisiä pikasiirtoja tehokkaasti ja kilpailukykyisesti.

Tästä syystä direktiivin 2 artiklan b alakohtaa muutetaan lisäämällä maksulaitokset ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitokset laitoksen määritelmään. Samoin muutetaan direktiivin 2 artiklan f alakohtaa, joka koskee osallistujan määritelmää.

Selvitysjärjestelmän osapuolista säädetään eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetulla lailla (1084/1999, jäljempänä *nettoutuslaki*). Lain 2 §:n 4 momentin mukaan selvitysjärjestelmän osapuolella tarkoitetaan selvitysjärjestelmän ylläpitäjää ja yhteisöä, joka osallistuu selvitysjärjestelmän toimintaan, sekä muuta näihin rinnastettavaa osapuolta. Määritelmä nykymuodossaan kattaa laajasti selvitysjärjestelmiin osallistuvat sekä näihin rinnastettavat osapuolet. Kansallisen lainsäädännön perusteella maksulaitokset ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijat voidaan lukea laissa tarkoitetuiksi yhteisöiksi, joten lakia ei ole tarpeen muuttaa direktiiviin tehtyjen muutosten takia.

Direktiivin 2 artiklan f-alakohtaan kuuluu myös jäsenvaltio-optio, joka mahdollistaa epäsuorien osallistujien vastuun rajoittamisen. Option käytölle ei nähdä perusteita, koska toimijat voivat sopia keskenään vastuun jakamisesta ja mahdollisesta rajoittamisesta. Siksi optiota ei esitetä otettavaksi käyttöön.

3.5 Toinen maksupalveludirektiivi

Pikamaksamisasetuksen 3 artiklalla muutetaan toista maksupalveludirektiiviä.

Pikamaksamisasetuksen perusteluiden mukaan toista maksupalveludirektiiviä on tarpeen muuttaa niiden maksulaitosten ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten osalta, jotka pyytävät osallistua tai osallistuvat selvitysdirektiivin mukaisiin nimettyihin maksujärjestelmiin.

Muutettavat säännökset koskevat käyttäjien varojen suojaamista, hallinnointijärjestelmiä ja liiketoiminnan jatkuvuutta koskevia järjestelyjä.

Toisen maksupalveludirektiivin suojaamista koskevia vaatimuksia sääntelevään 10 artiklan 1 kohtaan lisätään viittaukset sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksiin. Muutos ei edellytä kansallisen sääntelyn muuttamista, sillä maksulaitoslain (297/2010) asiakasvarojen suojaamista koskeva 26 § soveltuu myös sähkörahayhteisöihin.

Direktiivin 35 artikla koskee pääsyä maksujärjestelmiin. Artiklan 2 kohtaa muutetaan siten, että maksulaitosten ja sähkörahayhteisöiden olisi mahdollista osallistua selvitysdirektiivin mukaisiin selvitysjärjestelmiin. Tältä osin vastaava muutos on tarpeen tehdä maksulaitoslain 41 §:ään. Lisäksi artiklan 3 kohtaan tehtäisiin 2 kohdan muutoksen huomioiva sanamuodon muutos, joka ei edellytä toimenpiteitä.

Direktiiviin lisätään uusi 35 a artikla, jossa asetetaan edellytyksiä nimettyihin maksujärjestelmiin osallistumista koskeville pyynnöille, kun on kyse maksulaitoksista ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksista. Artiklan 1 kohdassa nimettävät edellytykset liittyvät maksupalvelunkäyttäjien varojen suojaamiseen, hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiin sekä purkamissuunnitelmaan.

Artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden tulee määrittää kansallisesti menettely, jolla 1 kohdan noudattamista arvioidaan. Menettely voi olla itsearviointi, toimivaltaisen viranomaisen nimenomaista päätöstä koskeva vaatimus tai mikä tahansa muu menettely, jolla pyritään varmistamaan, että asianomaiset maksulaitokset ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitokset noudattavat 1 kohtaa. Jäsenvaltioille on näin jätetty kansallista liikkumavaraa 2 kohdan mukaisen arviointimenettelyn suhteen, mutta 1 kohdassa nimetyt edellytykset tulee implementoida sellaisenaan lainsäädäntöön. Tämä edellyttää uusien säännösten lisäämistä maksulaitoslain menettelytapoja koskevaan 6 lukuun.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Keskeisin pikamaksamisasetuksen edellyttämä muutos on SEPA-asetuksen 5 a–5 d artiklojen rikkomisesta määrättävistä kansallisista seuraamuksista säättäminen. Seuraamusten ehdotetaan olevan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 luvun mukaisia hallinnollisia seuraamuksia. Jäsenvaltioilla on kansallista liikkumavaraa sen osalta, minkälaiset seuraamukset SEPA-asetuksen 5 a–5 c artiklojen osalta säädetään. Näiden artiklojen osalta seuraamuksen ehdotetaan olevan Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n mukainen rikemaksu.

Asetuksen 5 d artiklan rikkomisesta määrättävästä seuraamusmaksusta ja sen enimmäismäärästä ehdotetaan sääntelyä Finanssivalvonnasta annetun lain 40 ja 41 a §:ään. Artiklan rikkomisesta tai laiminlyönnistä tulee määrätä hallinnollinen seuraamusmaksu, jonka matalimmat mahdolliset enimmäismäärät on nimetty pikamaksamisasetuksessa. Näin ollen kansallista liikkumavaraa on jätetty vain vähän. Oikeushenkilöiden osalta seuraamusmaksun pienin mahdollinen enimmäismäärä on 10 prosenttia edellisen tilikauden liikevaihdosta. Luonnollisten henkilöiden osalta pienin mahdollinen enimmäismäärä on viisi miljoonaa euroa. Seuraamusmaksun kansallisten enimmäismäärien ehdotetaan olevan näiden asetuksessa mainittujen vähimmäistasojen mukaiset.

Maksupalvelulakiin ja maksulaitoslakiin ehdotetaan lisättävän tarpeelliset viittaukset pikasiirtoihin. Maksupalvelulakiin lisättävä pikasiirron määritelmä olisi yhdenmukainen

pikamaksamisasetuksen vastaavan määritelmän kanssa. Lisäksi maksupalvelulakiin lisätään tarpeelliset informatiiviset viittaukset SEPA-asetuksen 5 a artiklaan.

Maksulaitosten ja sähkörahayhteisöjen osalta on tarpeen tehdä muutoksia selvitysjärjestelmiin osallistumisesta. Maksulaitoslakiin lisätään muun muassa toisen maksupalveludirektiivin 35 a artiklassa edellytetty menettely, jolla selvitysjärjestelmiin osallistumista koskevia pyyntöjä arvioidaan.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Johdanto

Pikamaksamisasetuksen pääasialliset vaikutukset ovat taloudellisia ja ne kohdistuvat kuluttajiin, yrityksiin sekä laajemmin kansantalouteen ja yhteiskuntaan. U-kirjelmän 91/2022 vp 5 luvussa⁸ on avattu laajemmin komission vuonna 2022 laatimaa vaikutusarviota asetusehdotuksen pohjalta.

Koska kansallisessa lainsäädännössä on kyse pikamaksamisasetusta täydentävästä sääntelystä, on tarkoituksenmukaista arvioida suoraan velvoittavan asetuksen ja täydentävän lainsäädännön yhteisvaikutuksia. Pikamaksamisasetuksella jätetyllä kansallisella liikkumavaralla ei arvioida olevan vaikutusta perus- ja ihmisoikeuksiin.

4.2.2 Vaikutukset kuluttajiin

Kuluttajat lähtökohtaisesti hyötyvät välittömästi siirtyvistä maksuista, sillä tällöin varat ovat käytettävissä nopeammin kulutukseen ja investointeihin. Kuluttajien voi katsoa hyötynvän myös pikasiirtojen hintasääntelystä sekä maksun vastaanottajan nimen ja tilinumeron varmentavasta palvelusta. Jos kriittinen massa pikasiirtojen käyttäjiä saavutetaan, kuluttajat saavat käyttöönsä uuden reaaliaikaisen maksamistavan, jota voi olla mahdollista hyödyntää niin tavanomaisilla kassoilla kuin verkko-ostoksissakin. Kuluttajien kannalta yhdenvertaisuutta lisää se, että jatkossa pikasiirtojen lähetyks- ja vastaanottopalveluita ovat velvollisia tarjoamaan kaikki tavanomaisia tilisiirtoja tarjoavat maksupalveluntarjoajat.

Kokonaisuutena tarkastellen pikamaksamisasetuksen vaikutukset riippuvat siitä, kuinka laajasti uutta maksamisratkaisua aletaan käyttää. On myös mahdollista, että kuluttajat eivät siirry laajamittaisesti hyödyntämään pikasiirtoihin perustuvaa maksamista. Nykyiselläänkin nopea maksaminen on mahdollista esimerkiksi lähimaksun tai erilaisten maksusovellusten avulla. Kuluttajien käytössä on jo tarjolla sovelluksia, joiden avulla on mahdollista tarkistaa maksun vastaanottaja ennen maksun suorittamista sekä lähettää ja vastaanottaa maksut välittömästi. Lisäksi kuluttajien on mahdollista saada eräillä maksutavoilla, kuten luottokorteilla, lisäturvaa ostoksilleen.

Huomattavaa on, että pikasiirroilla voi olla kuluttajille myös mahdollisia negatiivisia vaikutuksia, jos niitä hyödynnetään rikollisessa toiminnassa. Pikasiirrot mahdollistavat petoksella hankittujen varojen nopean siirtelyn tililtä toiselle, jolloin maksuja voi olla vaikeaa saada jäljitettyä, keskeytettyä ja palautettua alkuperäiselle tilille. Toisaalta tarkistamisen varmentavan palvelun voi odottaa laskevan maksupetosten määrää.

⁸ https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kirjelma/Documents/U_91+2022.pdf#page=6

4.2.3 Vaikutukset yrityksiin

Lähtökohtaisesti pikasiirroilla on positiivinen vaikutus yrityksiin, sillä niiden avulla myyntitulot on mahdollista saada nopeammin käyttöön yrityksissä. Lisäksi osto- ja myyntitapahtumissa pikasiirron reaaliaikaisuus tuo maksun tekijälle ja vastaanottajalle varmuuden maksun toteutumisesta. Pikasiirtopohjaiset maksusovellukset lisäävät kilpailua maksamisen markkinoilla. Lisäksi pikasiirrot tarjoavat kauppiaille uuden mahdollisen maksutavan jo olemassa olevien maksutapojen joukkoon.

Pikasiirtojen tarjoamisvelvoitteella on luonnollisesti vaikutuksia myös maksupalveluntarjoajiin. Niille maksupalveluntarjoajille, jotka eivät ole vielä ottaneet käyttöön pikasiirtojen lähetyso- tai vastaanottovalmiutta, pikasiirtojen tarjoamisvelvoite merkitsee uuden järjestelmän perustamiskustannuksia. Kustannuksia aiheutuu myös pikasiirtojärjestelmien ylläpidosta. Maksupalveluntarjoajat saattavat siirtää kasvaneet kustannuksensa maksupalveluidensa käyttäjien maksettavaksi.

Komission arvion mukaan maksupalveluntarjoajat todennäköisesti hyötyvät pakotteiden tarkistukseen tarkoitetusta järjestelmästä. Uusi maksamisratkaisu mahdollistaa myös uudenlaiset innovaatiot ja kilpailuedun saavuttamisen niiden kautta. Tämä voi alentaa maksamisen kustannuksia esimerkiksi kauppiaina toimiville yrityksille. Kilpailuympäristön tasapuolisuutta turvaavat myös sanktiot niille toimijoille, jotka eivät noudata pikasiirtoihin liittyvää sääntelyä.

Toimintaedellytysten tasapuolisuutta turvaa osaltaan myös maksulaitosten ja sähkörahayhteisöiden pääsy nettoutuslain mukaisiin selvitysjärjestelmiin. Tämä voi auttaa niitä tarjoamaan pikasiirtoja tehokkaammin.

4.2.4 Vaikutukset Finanssivalvontaan, kansantalouteen ja yhteiskuntaan

Esitys lisää Finanssivalvonnan lakisääteisiä tehtäviä, joten sillä on taloudellisia vaikutuksia Finanssivalvontaan. Finanssivalvonnan tulisi jatkossa valvoa myös SEPA-asetuksen 5 a–5 d artiklojen noudattamista sekä arvioida maksujärjestelmiin osallistumista koskevia pyyntöjä. Maksulaitokset ovat jo nykyisellään Finanssivalvonnan valvonnassa, joten ehdotettu lainsäädäntö ei lisää Finanssivalvonnalle uusia valvottavia tai merkittävästi tehtäviä.

Kansantalouteen ja yhteiskuntaan liittyvien vaikutusten merkittävyys riippuu pitkälti siitä, miten laajasti uusi maksamisratkaisu otetaan käyttöön. Kansantalouden tasolla välittömästi siirtyvät varat mahdollistavat likviditeetin nopeamman kierron sekä mahdolliset uudet maksamisen innovaatiot.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Seuraamussäännökset

Pikamaksamisasetuksella on jätetty vain rajoitetusti kansallista liikkumavaraa. Keskeisin arvioinnin kohde on ollut, millaisina pikamaksamisasetuksessa edellytetyt hallinnolliset seuraamukset säädetään osaksi kansallista lainsäädäntöä. Pikamaksamisasetuksessa edellytetään, että SEPA-asetuksen uusien 5 a–5 d artiklojen rikkomisesta määrättävien seuraamusten tulee olla tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia. Kuitenkin vain 5 d artiklan osalta on säädetty, että seuraamuksen tulee olla luonteeltaan hallinnollinen enimmäissakko eli käytännössä Finanssivalvonnasta annetun lain mukainen seuraamusmaksu. Sen sijaan 5 a–5 c artiklojen osalta seuraamusten laatu ja suuruus on jätetty avoimeksi.

Valmistelussa on harkittu, tulisiko 5 a–5 c artiklojen osalta säätää seuraamukseksi maksupalvelulain 85 a §:n mukainen rikosoikeudellinen sakko vai Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n mukainen hallinnollinen rikemaksu. Hallinnollisen sanktion käyttöönoton edellytyksiä arvioitaessa on otettava huomioon sanktioinnin kohteena olevan teon tai laiminlyönnin luonne sekä sanktion suhde muihin hallinnollisiin ja rikosoikeudellisiin seuraamuksiin. Lainsäädäntöön ei tule ottaa säännöksiä voimakkaammista ohjauksen ja valvonnan keinoista kuin rikkomuksen vakavuus ja muut asiaan vaikuttavat seikat kussakin tapauksessa välttämättä edellyttävät.

SEPA-asetuksen seuraamuksia koskevan 11 artiklan nojalla on annettu maksupalvelulain 85 a §. Pykälässä yksilöidään ne SEPA-asetuksen artiklat, joiden laiminlyömisestä on tuomittava sakkoon maksupalvelurikkomuksesta. Myös SEPA-asetuksen uusista 5 a–5 c artikloista määrättävät seuraamukset olisi mahdollista sisällyttää 85 a §:ään. Maksupalvelulain 85 a §:ssä omaksuttu sääntelymalli kuitenkin muodostaa selkeän poikkeuksen pääsäännöstä, sillä tavallisesti rahoitusmarkkinasääntelyssä tällaisista laiminlyönneistä tai rikkomuksista määrätään hallinnollinen seuraamus.

Hallinnollisten sanktioiden riittävyyttä suhteessa rikosoikeudellisiin rangaistuksiin on harkittava, jos laiminlyönnin tai rikkomuksen kohteena on merkittävä oikeushyvä, rikkomus on erityisen moitittava ja teon selvittäminen edellyttää rikostutkintaan rinnastuvia tutkintavaltuuksia. Tällaisia erityistä merkittävyyttä korostavia seikkoja ei kuitenkaan liity 5 a–5 c artikloihin. Rikosoikeudellisen rangaistuksen käyttöön tulee ultima ratio -periaatteen mukaisesti turvautua vasta viimesijaisena keinona, joten hallinnollisten sanktioiden katsotaan olevan johdonmukaisempi ja oikeasuhtaisempi seuraamus 5 a–5 c artiklojen rikkomisesta.

Hallinnollisen rikemaksun määrääminen 5 a–5 c artiklojen rikkomisesta on myös linjassa voimassa olevan sääntelyn kanssa. Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan rikemaksu määrätään sille, joka rikkoo luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 6 a §:ssä tarkoitetut perusmaksutilin ominaisuuksia tai palveluntarjontaa koskevat velvollisuudet. Pikasiirtojen ominaisuuksia sääntelevien 5 a–5 c artiklojen rikkomisen muistuttaa luonteeltaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 6 a §:n rikkomista. Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 4 momentin mukaan erityisen moitittavasta teosta tai laiminlyönnistä voidaan rikemaksun sijaan määrätä seuraamusmaksu. Näin voidaan varmistaa oikeasuhtainen sanktio vakavammista rikkomuksista myös artiklojen 5 a–5 c osalta.

5.2 Selvitysjärjestelmään osallistumisen edellytysten arviointi

Kansallista liikkumavaraa on jätetty myös menettelylle, jolla arvioidaan selvitysjärjestelmiin osallistumista koskevia pyyntöjä. Menettely voi asetuksen mukaan olla itsearviointi, toimivaltaisen viranomaisen nimenomaista päätöstä koskeva vaatimus tai mikä tahansa muu menettely, jolla pyritään varmistamaan, että asianomaiset maksulaitokset ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitokset noudattavat toisen maksupalveludirektiivin artiklan 35 a mukaisia edellytyksiä.

Menettelyksi ehdotetaan itsearviointia, jonka riittävyyden Finanssivalvonta arvioi. Pelkän itsearvioinnin ei katsota riittävän, koska maksujen lopullisuuteen perustuvat nettoutusjärjestelmät ovat systeemisesti merkittäviä. Etukäteisarviointi on tarpeen, jotta järjestelmässä toimivien luotettavuudesta on mahdollista varmistua.

5.3 Selvitysjärjestelmän osapuolten vastuu

Valmistelussa on myös harkittu selvitysdirektiiviin liittyvää kansallista optiota. Selvitysdirektiivin 2 artiklan f alakohdan mukaan jäsenvaltio voi päättää, että epäsuoraa osallistujaa voidaan pitää osallistujana, mikäli tämä on perusteltua järjestelmäriskin takia. Tämä ei kuitenkaan rajoittaisi sen osallistujan vastuuta, jonka kautta epäsuora osallistuja välittää siirtomääräyksiä järjestelmään. Tällaista vastuunrajoitusta ei ole nähty tarpeelliseksi ottaa käyttöön, koska toimijat voivat keskinäisillä sopimuksillaan päättää tarkoituksenmukaisimmasta tavasta jakaa vastuu.

6 Lausuntopalaute

Luonnos hallituksen esitykseksi oli lausuntokierroksella aikavälillä 4.10.–15.11.2024. Lausuntoja pyydettiin 24 taholta, ja niitä saatiin yhteensä kuusi kappaletta. Lausuntonsa esitysluonnoksesta jättivät Finanssivalvonta, Suomen Pankki, Finanssiala ry, Nordea Bank Oyj, Suomen Yrittäjät ry ja Holvi Payment Services Oy. Lausuntokierroksen asiakirjat, saadut lausunnot sekä niistä laadittu yhteenveto ovat saatavilla julkisessa palvelussa osoitteessa vm.fi/hankkeet⁹.

Yleisesti ottaen lausunnonantajat näkivät esitysluonnoksen edistävän maksamista ja häiriötilanteisiin varautumista. Lausunnoissa korostettiin myös pikasiirtojen negatiivisia vaikutuksia, jos niitä hyödynnetään rikollisiin tarkoituksiin.

Finanssivalvonta ja Suomen Pankki toivoivat maksulaitosten ja sähkörahayhteisöjen selvitysjärjestelmiin osallistumisen arviointia täsmennettävän siten, että Finanssivalvonnalle annettaisiin mahdollisuus pyytää lausuntoa Suomen Pankilta. Tältä osin esitysluonnokseen ei ole tehty muutoksia, koska Finanssivalvonta voi toteuttaa arviointimenettelyn haluamallaan tavalla. Mikään ei siis estä Finanssivalvontaa pyytämästä Suomen Pankilta lausuntoa osana maksulaitosten ja sähkörahayhteisöjen arviointia. Lisäksi Finanssivalvonta ja Suomen Pankki toivoivat eräitä lisäyksiä esitysluonnoksen perusteluihin.

Finanssiala ry esitti huomioita etenkin maksupalvelulain pykäläluonnoksista sekä niiden perusteluista. Lainsäädäntöteknisistä syistä pykälämuutoksia ei ole pidetty mahdollisina, mutta perusteluja on muutettu kommenttien perusteella.

Holvi Payment Services Oy toivoi Finanssivalvonnalle velvollisuutta selkeyttää selvitysjärjestelmiin liittyvää arviointiprosessia. Esitysluonnosta ei ole tältä osin tarpeen muuttaa, sillä Finanssivalvonta voi jo nykyisten toimivaltuuksiensa pohjalta antaa tämänkaltaisia ohjeita toimijoille. Lisäksi Holvi Payment Services Oy pyysi täsmentämään asetuksen soveltamiseen liittyvää aikataulua. Esitysluonnoksesta on poistettu aiempi aikataulujen ristiriitaisuus pikamaksamisasetukseen nähden.

Esitysluonnos rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017, jäljempänä *rahanpesulaki*) 1 luvun 2 §:n muutoksesta oli lausuntokierroksella 16.12.2024–3.1.2025. Esitys sai laajasti kannatusta lausunnonantajilta. Elinkeinoelämän keskusliitto, Suomen Asianajajaliitto, puolustusministeriö, Ulosottolaitos, Poliisihallituksen arpajaishallinto, sisäministeriön poliisiosasto, Tulli, ulkoministeriö, Finanssivalvonta, Etelä-Suomen

⁹ Pikamaksamisasetuksen täytäntöönpano -hankesivu: <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM126:00/2024>

aluehallintovirasto, Verohallinto, suojelupoliisi, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry ja Finanssiala ry ilmoittivat kannattavansa ehdotettua muutosta.

Tietosuojavaltuutetun toimisto, keskusrikospoliisi, sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen Yrittäjät ry, työ- ja elinkeinoministeriö, Kilpailu- ja kuluttajavirasto ja Rajavartiolaitos ilmoittivat, ettei niillä ole esityksestä lausuttavaa.

Finanssiala ry nosti esiin, että asian jatkovalmistelussa tulisi kiinnittää huomiota siihen, että asianajajia toimii myös oikeusaputoimistojen palveluksessa. Vaikuttaisi perustellulta, että myös heidät otettaisiin sääntelymuutoksen piiriin. Etelä-Suomen aluehallintoviraston lausunnossa todettiin, että oikeusaputoimistojen valvontaan liittyvät kysymykset ovat olleet hieman epäselviä ja että virasto on saanut siihen liittyen oikeusministeriöltä ohjausta vuonna 2023. Ohjauksessa annetun oikeusministeriön näkemyksen mukaan oikeusaputoimiston rahanpesulain mukainen toimivaltainen valvoja on Etelä-Suomen aluehallintovirasto, sikäli kun oikeusaputoimisto hoitaa rahanpesulain soveltamisalaan kuuluvia toimeksiantoja. Oikeusministeriön antaman tulkinnan valossa aluehallintovirasto katsoo, ettei oikeusaputoimistoja tarvitse erikseen huomioida asianajajia koskevassa soveltamisalakohdassa, vaan lakimuutos voidaan toteuttaa nyt esitetyllä tavalla. Aluehallintovirasto pitää kuitenkin monelta osin ongelmallisena oikeusministeriön tulkintaa toimivaltaisesta valvojasta sekä ylipäättään rahanpesulain soveltumisesta julkisiin oikeusavustajiin ja katsoo, että asiaan tulisi palata uudelleen rahanpesulain kokonaisuudistuksen yhteydessä. Esityksen jatkovalmistelussa on katsottu, ettei oikeusaputoimistoista ole tarpeellista säätää erikseen rahanpesulaissa.

Lisäksi oikeusministeriö toimitti teknisen kielellisen huomion luonnoksesta, joka otettiin huomioon esityksen jatkovalmistelussa.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Maksupalvelulaki

1 §. Soveltamisala. Pykälän 2 momentin 2 kohtaan lisättäisiin maininta pikasiirroista. Maksupalvelulakia sovellettaisiin myös pikasiirtoina toteutettaviin maksutapahtumiin.

Pykälään lisättäisiin *uusi 4 momentti*, joka sisältäisi informatiivisen viittauksen EU:n SEPA-asetukseen. Pikamaksuja koskevia säännöksiä sisältyy maksupalvelulain ohella SEPA-asetukseen, joka on sellaisenaan suoraan sovellettavaa oikeutta.

6 §. Maksun sivullissitovuutta ja oikea-aikaisuutta koskevien säännösten soveltamisala. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin tilisiirtojen ja suoraveloituksen ohien viittaus maksutapahtumiin, jotka toteutetaan pikasiirtoina. Näin säännöksen ja siten myös lain 81 ja 82 §:n soveltamisala laajennettaisiin koskemaan myös pikasiirtoja.

8 §. Määritelmät. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin *uusi 6 a kohta* pikasiirroista. Pikasiirrot määriteltäisiin samoin kuin pikamaksamisasetuksessa välittömiksi, ympärivuorokautisiksi ja kaikkina kalenteripäivinä toteutettaviksi tilisiirroiksi. Pikasiirrot siis muodostavat uuden tilisiirtojen alakategorian, ja niihin sovellettaisiin näin ollen pitkälti samaa sääntelyä kuin tilisiirtoihin.

39 §. Maksutoimeksiannon vastaanottohetki. Pykälään lisättäisiin *uusi 4 momentti*, jonka mukaan pikasiirron vastaanottoajankohta määräytyy EU:n SEPA-asetuksen uuden 5 a artiklan 3 kohdan mukaan.

Pykälän 2 momentin mukaan maksupalvelun käyttäjän ja hänen palveluntarjoajansa on mahdollista sopia maksutoimeksiannon toteuttamisesta tiettyinä päivinä. Tällöin kyseistä päivää pidetään maksutoimeksiannon vastaanottohetkenä. SEPA-asetuksen 5 a artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukaan pikasiirtona toteutettavan maksutoimeksiannon vastaanottoajankohta taas on sovittu ajankohta riippumatta kellonajasta tai kalenteripäivästä.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettu ajankohta ei ole maksajan palveluntarjoajan työpäivä, palveluntarjoajan katsotaan vastaanottaneen maksutoimeksiannon seuraavana työpäivänä. SEPA-asetuksen 5 a artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan pikasiirtoa koskevan maksutoimeksiannon vastaanottoajankohta on kuitenkin se ajankohta, jona maksajan maksupalveluntarjoaja on vastaanottanut sen kellonajasta tai kalenteripäivästä riippumatta.

46 §. Maksutapahtuman toteuttamisesta perittävät kulut. Pykälän 2 momenttiin sisältyvä viittaus EU:n SEPA-asetukseen päivitetäisiin. Koska EU:n SEPA-asetus mainittaisiin 1 §:n uudessa 4 momentissa, ei tässä yhteydessä olisi tarpeen viitata asetuksen koko nimeen.

47 §. Maksajan palveluntarjoajan noudatettava toteuttamisaika. Pykälään lisättäisiin *uusi 2 momentti*, jonka mukaan maksajan palveluntarjoajan noudatettava toteuttamisaika määräytyy pikasiirtojen tapauksessa EU:n SEPA-asetuksen 5 a artiklan 4 kohdan b alakohdan mukaisesti.

Pykälän 1 momentissa säädetään, että maksajan palveluntarjoajan on maksettava maksutapahtuman rahamäärä maksunsaajan palveluntarjoajan tilille viimeistään maksutoimeksiannon vastaanottamista seuraavana työpäivänä tai, jos maksutapahtuma on käynnistetty paperilla, vastaanottamista seuraavana toisena työpäivänä.

Pikasiirtojen tapauksessa maksajan maksupalveluntarjoajan on kuitenkin toimittava välittömästi. SEPA-asetuksen 5 a artiklan 4 kohdan b alakohdan mukaan maksajan maksupalveluntarjoajan on tarkistettava välittömästi pikasiirtoa koskevan maksutoimeksiannon vastaanottoajankohdan jälkeen, täytyvätkö kaikki tarvittavat maksutapahtuman käsittelemistä koskevat edellytykset ja ovatko tarvittavat varat saatavilla, sekä varattava tai veloitettava maksutapahtuman määrä maksajan tililtä ja lähetettävä maksutapahtuma välittömästi maksunsaajan maksupalveluntarjoajalle.

49 §. Maksunsaajan palveluntarjoajan noudatettava toteuttamisaika. Pykälään lisättäisiin *uusi 3 momentti*, jonka mukaan maksunsaajan palveluntarjoajan noudatettava toteuttamisaika määräytyy pikasiirtojen tapauksessa EU:n SEPA-asetuksen 5 a artiklan 4 kohdan c alakohdan mukaisesti. SEPA-asetuksen 5 a artiklan 4 kohdan c alakohdan mukaan maksunsaajan maksupalveluntarjoajan noudatettavan toteuttamisaajan tulisi pikasiirtojen yhteydessä olla 10 sekuntia.

51 §. Arvopäivä. Pykälään lisättäisiin *uusi 3 momentti*, jonka mukaan maksunsaajan maksutilin hyvityksen arvopäivä määräytyy EU:n SEPA-asetuksen 5 a artiklan 4 kohdan d alakohdan mukaan.

Pykälän 2 momentin mukaan maksunsaajan maksutilin hyvityksen arvopäivän on oltava viimeistään se työpäivä, jona maksutapahtuman rahamäärä maksetaan maksunsaajan palveluntarjoajan tilille. Uudessa 3 momentissa viitattaisiin EU:n SEPA-asetuksen 5 a artiklan 4 kohdan d alakohdtaan, jossa täsmennetään, että maksunsaajan maksutilille panon arvopäivän tulee olla työpäivistä riippumatta sama päivä, jona maksunsaajan maksupalveluntarjoaja hyvittää maksutapahtuman määrän maksunsaajan maksutilille.

64 §. *Vastuu maksajan käynnistämästä toteuttamatta jääneestä taikka virheellisesti tai myöhässä toteutetusta maksutapahtumasta.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että pikasiirtojen yhteydessä sovellettaisiin EU:n SEPA-asetuksen 5 a artiklan 5 kohtaa.

Kohdassa 5 täsmennetään, että jos maksajan maksupalveluntarjoaja ei ole saanut maksunsaajan maksupalveluntarjoajalta viestiä, jossa vahvistetaan, että varat on asetettu saataville maksunsaajan maksutilille 10 sekunnin kuluessa vastaanottoajankohdasta, maksajan maksupalveluntarjoajan on välittömästi saatettava maksajan maksutili siihen tilaan, jossa se olisi ilman maksutapahtumaa. Voimassa olevaan kansalliseen lainsäädäntöön nähden uutta olisi velvoite palauttaa tili välittömästi siihen tilaan, jossa se olisi ilman maksutapahtumaa. Voimassa olevan 1 momentin mukaan tili tulee palauttaa aiempaan tilaan ilman aiheutonta viivytystä. Tältä osin pikamaksamisasetuksella asetetaan siis tiukempi aikaraja.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin täsmennys siitä, sovelletaanko tilanteessa 47 §:n 1 vai 2 momentin mukaisia määräaikoja. Pikasiirtojen tapauksessa määräajat määräytyvät 47 §:n uuden 2 momentin mukaan. Muiden maksupalveluiden osalta oikeustila säilyisi muuttumattomana, sillä niihin sovellettaisiin 47 §:n 1 momenttia.

79 §. *Maksunpalautuksen edellytykset.* Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin tekninen muutos. Viittaus SEPA-asetukseen muutettaisiin täsmällisemmäksi viittaukseksi EU:n SEPA-asetukseen.

7.2 Maksulaitoslaki

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän 2 momentin 2 kohtaan lisättäisiin maininta pikasiirroista. Maksulaitoslakia sovellettaisiin myös maksupalvelulaissa tarkoitettuihin maksutapahtumiin, jotka toteutetaan pikasiirtoina.

40 a §. *Nimettyihin maksujärjestelmiin osallistumista koskevan pyynnön edellytykset.* Pykälä olisi uusi ja sillä implementoitaisiin toiseen maksupalveludirektiiviin lisätyn uuden 35 a artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta. Pykälässä kuvattaisiin tarvittavat toimenpiteet, joita maksulaitoksilta ja sähkörahayhteisöiltä vaaditaan selvitysjärjestelmiin osallistumiseksi.

40 b §. *Edellytykset asiakasvarojen suojaamisesta koskevalle kuvaukselle.* Pykälä olisi uusi ja sillä implementoitaisiin toiseen maksupalveludirektiiviin lisätyn uuden 35 a artiklan 1 kohdan toinen alakohta.

40 c §. *Edellytykset hallinnointijärjestelmiä koskevalle kuvaukselle.* Pykälä olisi uusi ja sillä implementoitaisiin toiseen maksupalveludirektiiviin lisätyn uuden 35 a artiklan 1 kohdan kolmas alakohta.

40 d §. *Edellytykset purkautumissuunnitelmalle.* Pykälä olisi uusi ja sillä implementoitaisiin toiseen maksupalveludirektiiviin lisätyn uuden 35 a artiklan 1 kohdan neljäs alakohta.

40 e §. *Maksujärjestelmiin osallistumista koskevan pyynnön arviointi.* Pykälä olisi uusi ja sillä implementoitaisiin toiseen maksupalveludirektiiviin lisätyn uuden 35 a artiklan 2 kohta. Kohdan mukaan jäsenvaltioiden on määriteltävä menettely, jolla 35 a artiklan 1 kohdan noudattamista arvioidaan.

Tämä kansallinen menettely toteutettaisiin maksulaitoksen tai sähkörahayhteisön laatimana itsearviointina, jonka riittävyyden Finanssivalvonta arvioi. Itsearviointinsa toimijan tulisi laatia 40 a §:n mukaiset asiakirjat ja selvittää, miten asiakirjat täyttävät 40 a–40 d §:ssä asetetut

edellytykset. Finanssivalvonta arvioisi toimitettujen asiakirjojen ja selvitysten riittävyyden. Toimitettua itsearviointia tulisi pitää riittävänä, mikäli saadut selvitykset täyttäisivät pykälissä 40 a–40 d asetetut edellytykset.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi pyytää lisätietoja, mikäli itsearvioinnissa on puutteita. Mikäli lisätietoja ei toimiteta tai ne eivät korjaisi havaittuja puutteita, Finanssivalvonta voisi kieltää puutteellisen itsearvioinnin perusteella maksulaitosta tai sähkörahayhteisöä osallistumasta maksujärjestelmiin.

41 §. Poikkeus oikeudesta päästä maksujärjestelmään. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin vastaamaan toisen maksupalveludirektiivin 35 artiklan 2 kohtaan tehtyä muutosta. Muutos merkitsee kansallisessa lainsäädännössä sitä, että maksulaitokset ja sähkörahayhteisöt pääsisivät osallistumaan nettoutuslain mukaisiin selvitysjärjestelmiin.

Pääsyoikeus ei olisi kuitenkaan ehdoton, vaan näiden toimijoiden tulisi joka tapauksessa täyttää maksujärjestelmään osallistumiselle asetetut vaatimukset. Nämä vaatimukset eivät saa maksulaitoslain 40 §:n 1 momentin mukaan kuitenkaan olla perusteettomia, kohtuuttomia tai syrjiviä.

48 a §. Seuraamusmaksu. Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, joka sisältäisi informatiivisen viittauksen. Viittauksen mukaan SEPA-asetuksen nojalla määrättävistä seuraamusmaksuista säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

7.3 Laki Finanssivalvonnasta

38 §. Rikemaksu. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 13 kohta. Kohdalla annettaisiin SEPA-asetuksen 11 artiklan 1 a kohdan mukaisesti 5 a–5 c artiklojen rikkomisesta määrättäviä seuraamuksia koskevat säännöt. 12 kohtaan tehtäisiin sen johdosta tekninen muutos.

Rikemaksua ei kuitenkaan määrättäisi 11 artiklan 1 c kohdan mukaisesti tilanteissa, joissa 5 a artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaista käytettävissä oloa koskevaa vaatimusta rikotaan suunniteltujen ylläpitotoimien takia.

40 §. Seuraamusmaksu. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin uusi 14 kohta. Kohdalla annettaisiin SEPA-asetuksen 11 artiklan 1 a kohdan mukaisesti 5 d artiklan rikkomisesta määrättäviä seuraamuksia koskevat säännöt. 13 kohtaan tehtäisiin sen johdosta tekninen muutos.

41 a §. Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa. Pykälään lisättäisiin uusi 23 momentti. Momenttiin sisältyisivät SEPA-asetuksen 11 artiklan 1 b kohdan mukaiset säännökset 5 d artiklan rikkomisen seuraamuksista. Tämän johdosta nykyinen 23 momentti siirtyisi 24 momentiksi.

7.4 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä

2 §. Soveltamisala. Rahanpesulakia sovelletaan 1 luvun 2 §:n 1 momentin 12 kohdan mukaisesti asianajajista annetussa laissa (496/1958) tarkoitettuun asianajajaan ja hänen apulaiseensa siltä osin kuin nämä toimivat asiakkaan puolesta tai lukuun taloudelliseen toimintaan tai kiinteään omaisuuteen liittyvissä liiketoimissa taikka osallistuvat asiakkaan puolesta laissa tarkemmin määriteltujen liiketoimien suunnitteluun tai suorittamiseen. Rahanpesulain sanamuoto viittaa asianajajiin vain henkilöinä, mutta tosiasiallisesti valvonnan kohteena ovat käytännön syistä olleet asianajajitoimintaa harjoittavat tahot kollektiiveina.

Rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan laissa tarkoitetaan ilmoitusvelvollisella kuitenkin 1 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuja yhteisöjä ja elinkeinonharjoittajia. Edellä mainittu on ristiriidassa sen kanssa, että asianajajia koskeva 1 luvun 2 §:n 1 momentin 12 kohta ei mainitse lainkaan asianajoyhtiöitä.

Rahanpesulain velvoitteet kohdistuvat nimenomaan ilmoitusvelvollisiin. Ilmoitusvelvollisuuteen liittyvien velvoitteiden ja seuraamusten oikean kohdentumisen osalta on tärkeää, että on yksiselitteisesti määritelty, onko ilmoitusvelvollinen asianajaja henkilökohtaisesti vai asianajotoimisto yhtiönä. Osa asianajajista toimii yksityisenä elinkeinonharjoittajana, mutta merkittävä osa asianajajista työskentelee osakeyhtiömuotoisessa asianajotoimistossa, jolloin he eivät ole rahanpesulaissa tarkoitettuja elinkeinonharjoittajia, vaan toimivat työntekijöinä, omistajina tai vastuuhenkilöinä asianajajayhtiössä, joka olisi rahanpesulain tarkoittama ilmoitusvelvollinen.

Asianajajien asema rahanpesulaissa on erilainen kuin muiden oikeudellisia palveluita tarjoavien, koska niiden osalta rahanpesulain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 13 kohdan mukaan lakia sovelletaan muuhun liike- tai ammattitoimintana oikeudellisia palveluita tarjoavaan siltä osin kuin toimitaan asiakkaan puolesta tai lukuun taloudelliseen toimintaan tai kiinteään omaisuuteen liittyvissä liiketoimissa taikka osallistutaan asiakkaan puolesta seuraavien liiketoimien suunnitteluun tai suorittamiseen, eli ilmoitusvelvolliseksi katsotaan oikeushenkilö, esimerkiksi lakiasiantuntijatoimisto, ei yksittäinen juristi. Ei ole yhdenmukaista, että asianajajien osalta on päädytty rahanpesulaissa toisenlaiseen ratkaisuun kuin muiden oikeudellisia palveluita tarjoavien osalta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849 rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta 20.5.2015 (jäljempänä *neljäs rahanpesudirektiivi*), saatettiin voimaan kansallisesti rahanpesulailla. Neljännen rahanpesudirektiivin 2 artiklan 1 kohdan 3 alakohdassa määritetään luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt näiden harjoittaessa ammattitoimintaa, joihin kuuluvat b kohdassa notaarit ja muut itsenäiset lakimiesammattien harjoittajat.

Rahanpesudirektiivin 2 artiklan lakimiesammattien harjoittajien soveltamisala on saatettu voimaan rahanpesulain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 12 ja 13 kohdassa, joista 12 kohta soveltuu asianajajiin. Kohdan 12 mukaan rahanpesulakia sovelletaan asianajajaan ja hänen apulaiseensa ja 13 kohdan mukaan muuhun liike- tai ammattitoimintana oikeudellisia palveluita tarjoavaan.

Rahanpesulain nykyinen kansallinen implementointi ei tältä osin vastaa neljättä rahanpesudirektiiviä, sillä lain soveltamisalasäännös on asianajajien osalta kirjattu neljännessä rahanpesudirektiivistä poiketen. Rahanpesulaissa lain soveltaminen asianajajiin on kirjattu eri tavalla kuin muiden oikeudellisten palvelujen tarjoajien osalta, kun taas neljännessä rahanpesudirektiivissä nämä on kirjattu samoin. Rahanpesulain nykyinen kansallinen implementointi on asianajajien osalta neljännen rahanpesudirektiivin soveltamisalaa kaventava, sillä asianajaja on ilmoitusvelvollinen vain henkilökohtaisesti.

Voimassa olevan rahanpesulain esitöissä (HE 228/2016 vp s. 89–90) ei oteta kantaa siihen, miten asianajajan ilmoitusvelvollisuutta olisi tulkittava. Myöskään voimassa olevalla rahanpesulailla kumotun lain rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä (503/2008) esitöissä ei ole mainintoja siitä, että asianajajat olisi tarkoituksella määritelty ilmoitusvelvollisiksi henkilökohtaisesti. Muita oikeudellisia palveluita tarjoavia,

esimerkiksi lakiasiaintoimistoja, valvotaan nimenomaan elinkeinonharjoittajina, eikä yksittäisinä juristeina.

Rahanpesulailla täytäntöön pantu neljäs rahanpesudirektiivi siihen viidennellä rahanpesudirektiivillä tehtyine muutoksineen on niin sanottu minimiharmonisointidirektiivi. Minimiharmonisointidirektiivin vähimmäisvaatimukset on alitettu Suomessa, kun asianajajien katsotaan olevan ilmoitusvelvollisia ainoastaan henkilökohtaisesti, kun direktiivissä ilmoitusvelvollisiksi on säädetty oikeushenkilöt tai luonnolliset henkilöt.

Uudessa EU:n rahanpesusäätelyssä ilmoitusvelvollisuudesta säädetään notaarien, juristien ja muiden itsenäisten juristiammattien harjoittajien osalta neljättä rahanpesudirektiiviä vastaavalla tavalla. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1624, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesun ja terrorismin rahoitukseen (jäljempänä *rahanpesuasetus*) 3 artiklan 3 b kohdan mukaan ilmoitusvelvollisia ovat luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt näiden harjoittaessa ammattitoimintaa, kuten notaarit, juristit ja muut itsenäiset juristiammattien harjoittajat, jos nämä joko toimivat asiakkaansa puolesta ja lukuun taloudelliseen toimintaan tai kiinteään omaisuuteen liittyvissä liiketoimissa taikka osallistuvat asiakkaansa puolesta asetuksessa tarkemmin lueteltujen liiketoimien suunnitteluun tai suorittamiseen. Asetuksen sanamuodon mukaan ilmoitusvelvollisia ovat siis luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt.

Rahanpesusetuksen johdantokappaleessa 42 todetaan, että ”*vastaavasti yksityishenkilöitä, jotka harjoittavat tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa, ei pitäisi katsoa itsessään ilmoitusvelvollisiksi, jos näitä toimia harjoitetaan heidän työskennellessään ilmoitusvelvollisen palveluksessa, esimerkiksi asianajo- tai tilintarkastusyriyksen palveluksessa olevien juristien tai kirjanpitäjien tapauksessa*”. Rahanpesuasetus on tullut voimaan 9.7.2024 ja sitä sovelletaan 10.7.2027 lähtien. Uusi rahanpesuasetus ei mahdollista nykytilan kaltaista sääntelyä, jossa asianajajat ovat henkilökohtaisesti ilmoitusvelvollisia.

Suomen Asianajajaliitto, jonka toiminimi on 1.1.2025 alkaen Suomen Asianajat, valvoo asianajajien osalta rahanpesulain säännösten ja määräysten noudattamista rahanpesulain 7 luvun 1 §:n 2 momentin nojalla. Rahanpesulain 8 luvussa säädetyn nojalla Suomen Asianajajilla on toimivaltaa esittää hallinnollisia seuraamuksia asianajajille tekemällä esitys Etelä-Suomen aluehallintovirastolle.

Helsingin hallinto-oikeus on 21.5.2024 antamassaan päätöksessä 3077/2024 ottanut kantaa rahanpesulain soveltamisalaa koskevan säännöksen tulkintaan. Hallinto-oikeudessa ratkaistussa tapauksessa asianajajalle oli määrätty rikemaksu sen johdosta, että hän oli toimiessaan asianajotoimiston toimitusjohtajana laiminlyönyt rahanpesulain 2 luvun 3 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyn riskiarviota koskevan velvollisuuden, kun asianajotoimiston riskiarvio oli ollut puutteellinen eikä sitä ollut päivitetty, sekä rahanpesulain 9 luvun 1 §:ssä säädetyn henkilöstön kouluttamista koskevan velvollisuuden siltä osin, kun asianajotoimisto ei ollut täyttänyt sille säädettyä kouluttamisvelvollisuutta.

Hallinto-oikeus on todennut päätöksessään, että rahanpesulain mukainen ilmoitusvelvollinen asianajotoiminnassa on asianajaja ja hänen apulaisensa. Valituksenalaisessa päätöksessä velvoitteita ja niiden rikkomista ei kuitenkaan ollut arvioitu siitä näkökulmasta, onko toimitusjohtaja-asianajaja henkilökohtaisesti omassa toiminnassaan asianajajana laiminlyönyt rahanpesulain mukaisia velvollisuuksiaan. Asiassa oli hallinto-oikeuden mukaan siten ensiksi arvioitava, onko päätös rikemaksun määräämisestä voitu kohdistaa yhtiön toimitusjohtajaan yhtiön toiminnassa havaittujen puutteiden vuoksi.

Hallinto-oikeus totesi, että asianajotoimiston toimitusjohtajan vastuusta rahanpesulainsäädännön noudattamisesta osakeyhtiömuotoisen asianajotoimiston toiminnassa ei ole säädetty rahanpesulaissa.

Koska sanktionluonteisen hallinnollisen seuraamusmaksun maksuvelvollisuuden perusteista, mukaan lukien maksuvelvollisuuden määräytymisestä, on säädettävä täsmällisesti laissa, ei asianajajia sinänsä sitoville Asianajajaliiton tapaohjeille voitu rahanpesulain mukaisen rikemaksun määräämistä koskevassa asiassa antaa ratkaisevaa merkitystä. Myöskään rahanpesulain 2 luvun 3 §:n 3 momentti, jossa säädetään johdon vastuusta, kun ilmoitusvelvollinen on oikeushenkilö, ei sovellu nyt kysymyksessä olevaan tilanteeseen, jossa rahanpesulain mukainen seuraamus on kohdistettu luonnolliseen henkilöön ilmoitusvelvollisena. Rikemaksun kohdistamista asianajotoimiston toimitusjohtajaan lain sanamuodosta poikkeavasti ei voitu myöskään perustaa aluehallintoviranomaisen lausunnossaan mainitsemiin tarkoituksenmukaisuusyyhin.

Edellä esitetyn perusteella hallinto-oikeus katsoi, että rahanpesulain mukaisen rikemaksun määrääminen toimitusjohtaja-asianajajalle henkilökohtaisesti asianajotoimiston toiminnassa mahdollisesti ilmenneiden puutteiden vuoksi ei perustunut lakiin. Valituksenalainen päätös oli siten kumottava ja toimitusjohtaja-asianajajalle määrätty rikemaksu poistettava. Päätös ei ole lainvoimainen. Etelä-Suomen aluehallintovirasto on hakenut asiassa valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta kesäkuussa 2024. Asian käsittely on kesken.

Rahanpesulain sanamuodon ja hallinto-oikeuden linjauksen mukaan osakeyhtiömuotoiset asianajotoimistot eivät ole rahanpesulaissa tarkoitettuja ilmoitusvelvollisia, eikä niihin voida soveltaa rahanpesulain velvoitteita tai kohdistaa rahanpesulain 8 luvussa tarkoitettuja sanktioita. On epäselvää, voidaanko yhtiömuotoisessa asianajotoimistossa laatia toimistokohtainen rahanpesulain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettu rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio sekä toimintaperiaatteet ja menettelytavat rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien vähentämiseksi ja tehokkaaksi hallitsemiseksi vai tulisiko jokaisen toimistossa työskentelevän asianajajan laatia oma, henkilökohtainen riskiarvio. Mikäli asianajotoimistossa kuitenkin laaditaan toimiston yhteinen riskiarvio, on epäselvää, mikä sen merkitys olisi arvioitaessa velvoitteiden täyttämistä yksittäisen asianajajan osalta.

Suomessa on satoja asianajotoimistoja, joissa useampi kuin yksi asianajaja harjoittaa asianajotoimintaa yhtiömuodossa. Tulkinta, jonka mukaan jokainen asianajotoimistossa työskentelevä asianajaja olisi henkilökohtaisesti ilmoitusvelvollinen ja siten asianajoyhtiössä jokainen yksittäinen asianajaja olisi velvollinen laatimaan oman riskiarvion rahanpesun riskeistä, on kestävä. Asianajajia on noin 2 300 ja 20 suurimmassa asianajotoimistossa työskentelee 42 % kaikista asianajajista, mikä tarkoittaisi sitä, että 20 yhteisen riskiarvion sijaan asianajajien tulisi toteuttaa 966 riskiarviota.

Asianajotoimintaa harjoitetaan yhtiömuodossa osakkeita omistavien asianajajaosakkaiden ja heidän valitsemansa toimitusjohtajan johdossa. Yksittäisen asianajajan toiminta asianajoyhtiöissä ei ole yrittäjämuotoista, vaan ei-osakkaana oleva asianajaja on työntekijäasemassa. Yksittäisen työntekijäasianajajan vaikutusmahdollisuudet esimerkiksi suuren asianajotoimiston liiketoiminnan harjoittamiseen ja riskien hallintaan taikka toimeksiantojen vastaanottamiseen on vähäistä. Yksittäisen asianajajan vaikutusmahdollisuus toimiston yhteiseen riskiarvioon on myös vähäinen. Ei ole käytännössä mahdollista, että asianajotoimistossa jokainen asianajaja laatisi vain omaa toimintaansa koskevan riskiarvion. Suomen Asianajajat ei voi myöskään valvoa suuria asianajotoimistoja siten, että se kävisi läpi jokaisen yksittäisen asianajajan oman riskiarvion ja valvoisi jokaisen omaa toimintaa yhtiössä. Tämän ei voida katsoa olevan myöskään lainsäätäjän tarkoitus.

Lisäksi on epäselvää, onko asianajotoimistolla velvollisuus järjestää rahanpesulain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettu valvonta lain velvoitteiden noudattamiseksi ja kenen vastuulla riskiarvion, toimintaperiaatteiden ja menettelyjen laatiminen ja valvonnan järjestäminen osakeyhtiömuotoisessa asianajotoimistossa olisi.

Edelleen rahanpesulain 2 luvun 3 §:n 3 momentin mukaan, jos ilmoitusvelvollinen on oikeushenkilö, hallituksen, vastuunalaisen yhtiömiehen tai muun vastaavassa asemassa olevan ylimpään johtoon kuuluvan henkilön on hyväksyttävä 2 momentissa tarkoitettut toimintaperiaatteet, menettelytavat ja valvonta sekä seurattava ja kehitettävä niihin liittyviä toimenpiteitä. Jos katsotaan, että osakeyhtiömuotoinen asianajotoimisto ei ole rahanpesulaissa tarkoitettu ilmoitusvelvollinen, asianajotoimiston hallituksen ei rahanpesulain säännösten mukaan ole mahdollista hyväksyä edellä mainittuja toimintaperiaatteita, menettelytapoja eikä järjestää laissa tarkoitettua valvontaa eikä seurata ja kehittää niihin liittyviä toimenpiteitä, vaan jokaisen asianajajan tulisi omalta osaltaan huolehtia niiden laatimisesta, kehittämisestä ja valvonnasta.

Asianajotoimistolla ei kirjaimellisen sanamuodon tulkinnan mukaisesti olisi velvollisuutta myöskään laatia rahanpesulain 7 luvun 8 §:ssä tarkoitettua kanavaa rikkomusepäilyistä ilmoittamiseksi eikä huolehtia rahanpesulain 9 luvun 1 §:n mukaisesta velvollisuudesta työntekijöiden kouluttamiseksi ja suojelemiseksi.

Edellä esitetty huomioden ehdotetaan, että rahanpesulain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 12 kohtaa muutetaan niin, että siihen lisätään viittaus asianajoyhtiöön, niin että mikäli asianajotoimintaa harjoitetaan yhtiömuodossa, ilmoitusvelvollisuus koskee nimenomaan asianajoyhtiötä. Asianajoyhtiöllä tarkoitetaan laissa kaikkia mahdollisia yhtiömuotoja, joissa asianajotoimintaa harjoitetaan. Asianajotoimintaa voidaan harjoittaa Suomen Asianajajien hallituksen luvalla osakeyhtiömuodossa ja osakeyhtiö on yleisin yhtiömuoto asianajotoiminnassa. Asianajotoimintaa voidaan harjoittaa kuitenkin myös avoimessa yhtiössä ja kommandiittiyhtiössä sekä yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Lisäksi kohdasta ehdotetaan poistettavaksi maininta asianajajan apulaisesta tarpeettomana.

Muutoksella korjattaisiin neljännen rahanpesudirektiivin kansallista implementointia ja poistettaisiin nykysääntelyn epäselvyys koskien rahanpesulain ilmoitusvelvollisuuden soveltamista asianajajiin.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 1.4.2025.

9 Toimeenpano ja seuranta

Komissio toteuttaa pikamaksamisasetusta koskevan arvioinnin ja laatii mahdollisen lainsäädäntöehdotuksen vuonna 2028.

10 Suhde perustuslakiin ja säättämisjärjestys

Esityksen 3. lakiehdotuksessa ehdotetaan säädettäväksi rikemaksusta ja seuraamusmaksusta. Finanssivalvonta voisi määrätä rike- tai seuraamusmaksun SEPA-asetuksessa säädettyjen velvollisuuksien rikkomisesta tai laiminlyönnistä.

Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti korostanut, että siltä osin kuin Euroopan unionin lainsäädäntö edellyttää kansallista sääntelyä tai mahdollistaa sen, tätä kansallista liikkumavaraa

käytettäessä otetaan huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset (esim. PeVL 9/2019 vp, s. 2, PeVL 1/2018 vp, s. 3). Perustuslakivaliokunta on painottanut, että hallituksen esityksessä on erityisesti perusoikeuksien kannalta merkityksellisen sääntelyn osalta syytä tehdä selkoa kansallisen liikkumavaran alasta (PeVL 1/2018 vp, s. 3, PeVL 26/2017 vp, s. 42, PeVL 2/2017 vp, s. 2, PeVL 44/2016 vp, s. 4).

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkinnan mukaan seuraamusmaksut eivät ole perustuslain 81 §:n mielessä veroja tai maksuja, vaan lainvastaisesta teosta määrättäviä sanktioluonteisia hallinnollisia seuraamuksia. Perustuslakivaliokunta on asiallisesti rinnastanut rangaistusluonteisen taloudellisen seuraamuksen rikosoikeudelliseen seuraamukseen. Hallinnollisen seuraamuksen yleisistä perusteista on säädettävä perustuslain 2 §:n 3 momentin edellyttämällä tavalla lailla, koska sen määräämiseen sisältyy julkisen vallan käyttöä. Perustuslakivaliokunta on myös katsonut, että kyse on merkittävästä julkisen vallan käytöstä. Laissa on täsmällisesti ja selkeästi säädettävä maksuvelvollisuuden ja maksun suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisen oikeusturvasta samoin kuin lain täytäntöönpanon perusteista. Vaikka perustuslain 8 §:n rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen täsmällisyysvaatimus ei sellaisenaan kohdistu hallinnollisten seuraamusten sääntelyyn, ei tarkkuuden yleistä vaatimusta kuitenkaan voida tällaisen sääntelyn yhteydessä sivuuttaa (esimerkiksi PeVL 14/2013 vp). Lisäksi säännösten tulee täyttää sanktioiden oikeasuhtaisuuteen liittyvät vaatimukset (esimerkiksi PeVL 28/2014 vp).

SEPA-asetuksen 5 d artiklaan liittyvien seuraamusten osalta kansallista liikkumavaraa on jätetty vähän. Asetuksessa on edellytetty seuraamusten olevan tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia sekä säädetty hallinnollisen seuraamusmaksun pienimmästä mahdollisesta enimmäismäärästä oikeushenkilön ja luonnollisen henkilön osalta. Kansallista liikkumavaraa on näin mahdollista käyttää vain seuraamusmaksujen enimmäismäärien korottamiseen.

SEPA-asetuksen 5a–5 c artiklojen rikkomisesta ja laiminlyönnistä määrättävien seuraamusten edellytetään myös olevan tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Niin kutsutun vastaavuusperiaatteen mukaan jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että seuraamus EU-oikeuden rikkomisesta määritellään perusteiltaan ja menettelyiltään vastaavalla tavalla kuin kansallisen oikeuden samanlainen ja vakavuudeltaan rinnastettava rikkominen. Finanssivalvonnasta annetussa laissa vastaavista rikkomuksista määrätään osiossa 5.1 kuvatulla tavalla 38 §:n mukainen rikemaksu.

Lakiehdotukseen sisältyvät säännökset hallinnollisesta seuraamus- ja rikemaksusta vastaavat luonteeltaan ja sisällöltään voimassa olevaan lainsäädäntöön jo sisältyviä säännöksiä. Finanssivalvonnan määrittämiin rike- ja seuraamusmaksuihin voidaan hakea muutosta Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:n mukaisesti, jolloin oikeusturvavaatimus toteutuu perustuslain 21 §:n edellyttämällä tavalla.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Ponsi

Koska pikamaksamisasetuksessa on säännöksiä, joita ehdotetaan täydennettäväksi lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

maksupalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maksupalvelulain (290/2010) 1 §:n 2 momentin 2 kohta, 6 §, 46 §:n 2 momentti, 64 §:n 1 ja 3 momentti ja 79 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat, 1 §:n 2 momentin 2 kohta, 46 §:n 2 momentti, 64 §:n 1 ja 3 momentti ja 79 §:n 3 momentti laissa 898/2017, sekä lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 59/2016 ja 898/2017, uusi 4 momentti, 8 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 898/2017, uusi 6 a kohta ja 39 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 898/2017, uusi 4 momentti, 47 §:ään uusi 2 momentti, 49 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 898/2017, uusi 3 momentti ja 51 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan seuraaviin maksupalveluihin:

2) maksutapahtuman toteuttaminen tilisiirtona, pikasiirtona, varojen siirtona palveluntarjoajan maksutilille, suoraveloituksena taikka maksukortilla tai muulla maksuvälineellä;

Maksutapahtumista, joissa maksutapahtuma toteutetaan pikasiirtona, säädetään euromääräisiä tilisiirtoja ja suoraveloituksia koskevista teknisistä ja liiketoimintaa koskevista vaatimuksista sekä asetuksen (EY) N:o 924/2009 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 260/2012, jäljempänä *EU:n SEPA-asetus*.

6 §

Maksun sivullissitovuutta ja oikea-aikaisuutta koskevien säännösten soveltamisala

Maksun sivullissitovuudesta ja oikea-aikaisuudesta 81 ja 82 §:ssä säädettyä sovelletaan vain maksutapahtumaan, joka toteutetaan tilisiirtona, pikasiirtona tai suoraveloituksena.

8 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

6 a) *pikasiirrolla* tilisiirtoa, joka toteutetaan välittömästi, ympärivuorokautisesti ja kaikkina kalenteripäivinä;

39 §

Maksutoimeksiannon vastaanottohetki

Poiketen siitä, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, jos maksutoimeksianto toteutetaan pikasiirtona, vastaanottoajankohta määräytyy EU:n SEPA-asetuksen 5 a artiklan 3 kohdan mukaan.

46 §

Maksutapahtuman toteuttamisesta perittävät kulut

Maksunsaaja ei saa periä maksua sellaisten maksuvälineiden käytöstä, joihin liittyvistä siirtohinnoista säädetään korttimaksujen siirtohintoja koskevan asetuksen II luvussa eikä maksupalveluista, joihin sovelletaan EU:n SEPA-asetusta.

47 §

Maksajan palveluntarjoajan noudatettava toteuttamisaika

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, jos maksutoimeksianto toteutetaan pikasiirtona, toteuttamisaika määräytyy EU:n SEPA-asetuksen 5 a artiklan 4 kohdan b alakohdan mukaan.

49 §

Maksunsaajan palveluntarjoajan noudatettava toteuttamisaika

Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, jos maksutoimeksianto toteutetaan pikasiirtona, toteuttamisaika määräytyy EU:n SEPA-asetuksen 5 a artiklan 4 kohdan c alakohdan mukaan.

51 §

Arvopäivä

Poiketen siitä, mitä 2 momentissa säädetään, jos maksutoimeksianto toteutetaan pikasiirtona, maksunsaajan maksutilin hyvityksen arvopäivä määräytyy EU:n SEPA-asetuksen 5 a artiklan 4 kohdan d alakohdan mukaan.

64 §

Vastuu maksajan käynnistämästä toteuttamatta jääneestä taikka virheellisesti tai myöhässä toteutetusta maksutapahtumasta

Jos maksajan käynnistämä maksutapahtuma on jäänyt toteuttamatta tai se on toteutettu virheellisesti, maksajan palveluntarjoajan on ilman aiheetonta viivytystä palautettava maksutapahtuman rahamäärä maksajalle tai palautettava maksajan maksutili siihen tilaan, jossa se olisi ollut ilman veloitusta. Maksajan maksutilin hyvityksen arvopäivän on oltava viimeistään

se päivä, jona maksutapahtuman rahamäärä veloitettiin. Jos maksutapahtuma on toteutettu pikasiirtona, sovelletaan EU:n SEPA-asetuksen 5 a artiklan 5 kohtaa.

Palautusvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos maksajan palveluntarjoaja voi osoittaa maksunsaajan palveluntarjoajan vastaanottaneen maksutapahtuman rahamäärän 47 §:n 1 momentin mukaisessa määräajassa. Maksunsaajan palveluntarjoajan on tällöin välittömästi maksettava maksutapahtuman rahamäärä maksunsaajan maksutilille tai, jollei maksunsaaja käytä maksutiliä, asetettava maksutapahtuman rahamäärä hänen käytettäväkseen. Maksunsaajan maksutilin hyvityksen arvopäivän on oltava viimeistään se päivä, joka arvopäivä olisi ollut, jos maksutapahtuma olisi toteutettu oikein. Jos maksutapahtuma on toteutettu pikasiirtona, sovelletaan kuitenkin 47 §:n 2 momentin mukaisia määräaikoja.

79 §

Maksunpalautuksen edellytykset

Jos kyse on EU:n SEPA-asetuksen 1 artiklassa tarkoitettusta suoraveloituksesta, maksajalla on oikeus maksunpalautukseen silloinkin, kun 1 momentin mukaiset edellytykset eivät täyty.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

2.

Laki

maksulaitoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maksulaitoslain (297/2010) 1 §:n 2 momentin 2 kohta ja 41 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 41 §:n 1 momentti laissa 890/2017, sekä
lisätään lakiin uusi 40 a–40 e § ja 48 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 259/2013, 58/2016 ja 890/2017, uusi 4 momentti seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan seuraaviin maksupalveluihin:

2) maksutapahtuman toteuttaminen maksupalvelulaissa (290/2010) tarkoitettuna tilisiirtona, pikasiirtona, varojen siirtona palveluntarjoajan maksutilille, suoraveloituksena taikka maksukortilla tai muulla maksuvälineellä;

40 a §

Maksujärjestelmiin osallistumista koskevan pyynnön edellytykset

Maksulaitosten ja sähkörahayhteisöjen, jotka pyytävät eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain (1084/1999) mukaisesti nimettyihin järjestelmiin osallistumista tai osallistuvat niihin, on laadittava:

1) kuvaus tämän lain 26 §:n mukaisista maksupalvelunkäyttäjien varojen suojaamiseksi toteutetuista toimenpiteistä;

2) kuvaus maksulaitoksen tai sähkörahayhteisöjen EU:n DORA-asetuksen 6 ja 7 artiklaan liittyvistä hallinnollisista menettelyistä ja riskinhallinta- ja kirjanpitomenettelyistä sekä vastaavista hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä ja sisäisistä valvontamekanismeista sellaisten maksupalvelujen tai sähköisen rahan palvelujen osalta, joita se aikoo tarjota sekä kuvaus maksulaitoksen tai sähkörahayhteisöjen tieto- ja viestintätekniikkapalvelujen käyttöä koskevista järjestelyistä; sekä

3) purkautumissuunnitelma toiminnan keskeytymisen varalta.

40 b §

Edellytykset asiakasvarojen suojaamisesta koskevalle kuvaukselle

Jos maksulaitos tai sähkörahayhteisö suojaa 26 §:n 2 momentin mukaisesti maksupalvelunkäyttäjien varat tallettamalla varoja luottolaitoksessa olevalle erilliselle tilille tai sijoittamalla kotijäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten määrittämään turvalliseen, likvidiin ja vähäriskiseen varallisuuteen, tällaista suojaamista varten toteutettujen toimenpiteiden kuvauksen on 40 a §:n 1 kohtaa sovellettaessa tapauksen mukaan sisällettävä:

1) kuvaus sijoituspolitiikasta, jolla varmistetaan, että valittu varallisuus on likvidiä, turvallista ja vähäriskistä;

2) niiden henkilöiden määrä, joilla on pääsy suojaavaan tiliin, ja heidän tehtävänsä;

3) kuvaus hallinto- ja täsmäytysmenettelyistä, jolla varmistetaan, että maksupalvelunkäyttäjien varat suojataan maksupalvelunkäyttäjien etua silmällä pitäen maksulaitoksen tai sähkörahayhteisön muiden velkojien saatavia vastaan erityisesti maksukyvyttömyystapauksessa;

4) jäljennös luottolaitoksen kanssa tehdyn sopimuksen luonnoksesta;

5) maksulaitoksen tai sähkörahayhteisön nimenomainen ilmoitus 26 §:n noudattamisesta.

Jos maksulaitos tai sähkörahayhteisö suojaa 26 §:n 3 momentin mukaisesti maksupalvelunkäyttäjän varat vakuutusyhtiön tai luottolaitoksen antamalla vakuutuksella tai vastaavalla vakuudella, tällaista suojaamista varten toteutettujen toimenpiteiden kuvauksen on 40 a §:n 1 kohtaa sovellettaessa sisällettävä:

1) vahvistus siitä, että vakuutuksen tai vastaavan vakuuden antanut vakuutusyhtiö tai luottolaitos on yhteisö, joka ei kuulu maksulaitoksen tai sähkörahayhteisön kanssa samaan konserniin;

2) yksityiskohtaiset tiedot käytössä olevasta täsmäytysmenettelyistä, jolla varmistetaan, että vakuutus tai vastaava vakuus on aina riittävä maksulaitoksen tai sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksen suojaamisvelvoitteiden täyttämiseksi;

3) kattavuuden kesto ja uusimisen ehdot;

4) jäljennös vakuutussopimuksesta tai vastaavasta vakuudesta taikka niiden luonnoksista.

40 c §

Edellytykset hallinnointijärjestelmiä koskevalle kuvaukselle

Sovellettaessa 40 a §:n 1 momentin 2 kohtaa kuvauksessa on osoitettava, että kyseisessä alakohdassa tarkoitetut hallinnointi- ja ohjausjärjestelmät, sisäiset valvontamekanismit ja tieto- ja viestintäteknikan käyttöä koskevat järjestelyt ovat oikeasuhteisia, asianmukaisia, vakaita ja riittäviä. Lisäksi hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiin ja sisäisiin valvontamekanismeihin on sisällyttävä:

- 1) maksulaitoksen tai sähkörahayhteisön havaitsemien riskien kartoitus, jossa kuvataan riskien tyyppi ja menettelyt, joita maksulaitos tai sähkörahayhteisö on ottanut käyttöön tai aikoo ottaa käyttöön tällaisten riskien arvioimiseksi ja ehkäisemiseksi;
- 2) säännöllisten ja jatkuvien tarkastusten suorittamista koskevat eri menettelyt sekä tiedot tarkastusten tiheydestä ja niihin osoitetuista henkilöstöresursseista;
- 3) kirjanpitoimenettelyt, joilla maksulaitos tai sähkörahayhteisö kirjaa taloudelliset tietonsa ja raportoi niistä;
- 4) kaikkien sellaisten henkilöiden henkilöllisyys, jotka ovat vastuussa sisäisen valvonnan toiminnoista, säännöllisistä ja jatkuvista tarkastuksista tai vaatimustenmukaisuuden valvonnasta, ja kyseisten henkilöiden ajantasaiset ansioluettelot;
- 5) kaikkien sellaisten tilintarkastajien henkilöllisyys, jotka eivät ole tilintarkastuslain (1141/2015) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisia tilintarkastajia;
- 6) ylimmän hallintoelimen ja tapauksen mukaan muun valvontaelimen tai -komitean kokoonpano;
- 7) kuvaus siitä, miten ulkoistettuja toimintoja seurataan ja valvotaan maksulaitoksen tai sähkörahayhteisön sisäisen valvonnan laadun heikkenemisen estämiseksi;
- 8) kuvaus siitä, miten asiamiehiä ja sivukonttoreita seurataan ja valvotaan maksulaitoksen tai sähkörahayhteisön sisäisen valvonnan puitteissa;
- 9) kuvaus konsernin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä, jos maksulaitos tai sähkörahayhteisö on toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan säännellyn yhteisön tytäryhtiö.

40 d §

Edellytykset purkautumissuunnitelmalle

Sovellettaessa 40 a §:n 3 kohtaa purkamissuunnitelma on mukautettava maksulaitoksen tai sähkörahayhteisön suunniteltuun kokoon ja liiketoimintamalliin, ja siihen on sisällyttävä kuvaus lieventämistoimenpiteistä, jotka maksulaitoksen tai sähkörahayhteisön on toteutettava maksupalvelujensa lopettamisen yhteydessä ja joilla varmistettaisiin keskeneräisten maksutapahtumien toteuttaminen ja voimassa olevien sopimusten irtisanominen.

40 e §

Maksujärjestelmiin osallistumista koskevan pyynnön arviointi

Maksulaitosten ja sähkörahayhteisöjen, jotka pyytävät eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain mukaisesti nimettyihin järjestelmiin osallistumista tai osallistuvat niihin, on laadittava itsearviointi 40 a–40 d §:n noudattamisesta.

Itsearviointi on toimitettava Finanssivalvonnalle, joka arvioi itsearvioinnin riittävyyden. Jos Finanssivalvonta arvioi itsearvioinnin puutteelliseksi, se voi pyytää maksulaitosta tai sähkörahayhteisöä toimittamaan lisätietoja. Jos lisätietoja ei toimiteta tai toimitettuja lisätietoja ei arvioida riittäviksi, Finanssivalvonta voi kieltää maksulaitosta tai sähkörahayhteisöä osallistumasta 1 momentissa tarkoitettuihin maksujärjestelmiin.

41 §

Poikkeus oikeudesta päästä maksujärjestelmään

Mitä 40 §:ssä säädetään, ei koske maksujärjestelmää, johon voivat osallistua yksinomaan samaan ryhmään kuuluvat palveluntarjoajat.

48 a §

Seuraamusmaksu

Euromääräisiä tilisiirtoja ja suoraveloituksia koskevista teknisistä ja liiketoimintaa koskevista vaatimuksista sekä asetuksen (EY) N:o 924/2009 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 260/2012 nojalla määrättävästä seuraamusmaksusta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 38 §:n 1 momentin 12 kohta ja 40 §:n 2 momentin 13 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 610/2024, sekä

lisätään 38 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 254/2013, 1198/2014, 1055/2016, 893/2017, 316/2020, 379/2021, 153/2022, 205/2022, 184/2023 ja 610/2024, uusi 13 kohta, 40 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1071/2017, 1108/2018, 316/2020, 379/2021, 599/2021, 941/2021, 214/2022, 610/2024 ja 697/2024, uusi 14 kohta ja 41 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 241/2018, 524/2021, 954/2021, 205/2022, 214/2022, 192/2023, 403/2024 ja 697/2024, uusi 23 momentti, jolloin nykyinen 23 momentti siirtyy 24 momentiksi, seuraavasti:

38 §

Rikemaksu

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

12) laiminlyö tai rikkoo EU:n DORA-asetuksen 16 artiklassa säädetyn TVT-riskin hallintavelyllisyyden;

13) laiminlyö tai rikkoo euromääräisiä tilisiirtoja ja suoraveloituksia koskevista teknisistä ja liiketoimintaa koskevista vaatimuksista sekä asetuksen (EY) N:o 924/2009 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 260/2012, jäljempänä *EU:n*

SEPA-asetus, 5 a artiklaa pikasiirtotapahtumista, 5 b artiklaa tilisiirtoihin liittyvistä palvelumaksuista ja maksunsaajan tarkistamisesta tai 5 c artiklaa maksunsaajan tarkistamisesta tilisiirtojen tapauksessa.

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

13) EU:n DORA-asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua finanssiyhteisöä velvoittavia mainitun asetuksen 5–14 artiklan säännöksiä TVT-riskin hallinnasta, 17–19 artiklan säännöksiä TVT:hen liittyvien poikkeamien hallinnasta, luokittelusta ja raportoinnista, 24–27 artiklan säännöksiä digitaalisen häiriönsietokyvyn testauksesta tai 28–30 artiklan säännöksiä kolmansiin osapuoliin liittyvän TVT-riskin hallinnasta;

14) EU:n SEPA-asetuksen 5 d artiklassa tarkoitetun maksupalvelunkäyttäjien seurannan sen varmistamiseksi, onko maksupalvelunkäyttäjä kohdennettujen taloudellisten rajoittavien toimenpiteiden kohteena oleva henkilö tai yhteisö.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos seuraamusmaksu koskee 40 §:n 2 momentin 14 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista tai laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään viisi miljoonaa euroa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

4.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 12 kohtaa seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

12) asianajajista annetussa laissa (496/1958) tarkoitettuun elinkeinonharjoittajana toimivaan asianajajaan tai siinä tapauksessa, että asianajotoimintaa harjoitetaan yhtiömuodossa, asianajoyhtiöön, siltä osin kuin toimitaan asiakkaan puolesta tai lukuun taloudelliseen toimintaan tai kiinteään omaisuuteen liittyvissä liiketoimissa taikka osallistutaan asiakkaan puolesta seuraavien liiketoimien suunnitteluun tai suorittamiseen:

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

Helsingissä 23.1.2025

Pääministeri

Petteri Orpo

Elinkeinoministeri Wille Rydman

1.

Laki

maksupalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maksupalvelulain (290/2010) 1 §:n 2 momentin 2 kohta, 6 §, 46 §:n 2 momentti, 64 §:n 1 ja 3 momentti ja 79 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat, 1 §:n 2 momentin 2 kohta, 46 §:n 2 momentti, 64 §:n 1 ja 3 momentti ja 79 §:n 3 momentti laissa 898/2017, sekä lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 59/2016 ja 898/2017, uusi 4 momentti, 8 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 898/2017, uusi 6 a kohta ja 39 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 898/2017, uusi 4 momentti, 47 §:ään uusi 2 momentti, 49 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 898/2017, uusi 3 momentti ja 51 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan seuraaviin maksupalveluihin:

2) maksutapahtuman toteuttaminen tilisiirtona, varojen siirtona palveluntarjoajan maksutilille, suoraveloituksena taikka maksukortilla tai muulla maksuvälineellä;

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan seuraaviin maksupalveluihin:

2) maksutapahtuman toteuttaminen tilisiirtona, *pikasiirtona*, varojen siirtona palveluntarjoajan maksutilille, suoraveloituksena taikka maksukortilla tai muulla maksuvälineellä;

Maksutapahtumista, joissa maksutapahtuma toteutetaan pikasiirtona, säädetään euromääräisiä tilisiirtoja ja suoraveloituksia koskevista teknisistä ja liiketoimintaa koskevista vaatimuksista sekä asetuksen (EY) N:o 924/2009 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 260/2012, jäljempänä EU:n SEPA-asetus.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

Maksun sivullissitovuutta ja oikea-aikaisuutta koskevien säännösten soveltamisala

Lain 8 lukua sovelletaan vain maksutapahtumaan, joka toteutetaan tilisiirtona tai suoraveloituksena.

8 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

39 §

Maksutoimeksiannon vastaanottohetki

46 §

Maksutapahtuman toteuttamisesta perittävät kulut

Maksunsaaja ei saa periä maksua sellaisten maksuvälineiden käytöstä, joihin liittyvistä siirtohinnoista säädetään korttimaksujen siirtohintoja koskevan asetuksen II luvussa eikä maksupalveluista, joihin sovelletaan euromääräisiä tilisiirtoja ja suoraveloituksia koskevista teknisistä ja liiketoimintaa koskevista vaatimuksista sekä asetuksen (EY)

6 §

Maksun sivullissitovuutta ja oikea-aikaisuutta koskevien säännösten soveltamisala

Maksun sivullissitovuudesta ja oikea-aikaisuudesta 81 ja 82 §:ssä säädettyä sovelletaan vain maksutapahtumaan, joka toteutetaan tilisiirtona, pikasiirtona tai suoraveloituksena.

8 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

*6 a) **pikasiirrolla** tilisiirtoa, joka toteutetaan välittömästi, ympärivuorokautisesti ja kaikkina kalenteripäivinä;*

39 §

Maksutoimeksiannon vastaanottohetki

Poiketen siitä, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, jos maksutoimeksianto toteutetaan pikasiirtona, vastaanottoajankohta määräytyy EU:n SEPA-asetuksen 5 a artiklan 3 kohdan mukaan.

46 §

Maksutapahtuman toteuttamisesta perittävät kulut

Maksunsaaja ei saa periä maksua sellaisten maksuvälineiden käytöstä, joihin liittyvistä siirtohinnoista säädetään korttimaksujen siirtohintoja koskevan asetuksen II luvussa eikä maksupalveluista, joihin sovelletaan EU:n SEPA-asetusta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

N:o 924/2009 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 260/2012, jäljempänä SEPA-asetus.

47 §

Maksajan palveluntarjoajan noudatettava toteuttamisaika

47 §

Maksajan palveluntarjoajan noudatettava toteuttamisaika

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, jos maksutoimeksianto toteutetaan pikasiirtona, toteuttamisaika määräytyy EU:n SEPA-asetuksen 5 a artiklan 4 kohdan b alakohdan mukaan.

49 §

Maksunsaajan palveluntarjoajan noudatettava toteuttamisaika

49 §

Maksunsaajan palveluntarjoajan noudatettava toteuttamisaika

Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, jos maksutoimeksianto toteutetaan pikasiirtona, toteuttamisaika määräytyy EU:n SEPA-asetuksen 5 a artiklan 4 kohdan c alakohdan mukaan.

51 §

Arvopäivä

51 §

Arvopäivä

Poiketen siitä, mitä 2 momentissa säädetään, jos maksutoimeksianto toteutetaan pikasiirtona, maksunsaajan maksutilin hyvityksen arvopäivä määräytyy EU:n SEPA-asetuksen 5 a artiklan 4 kohdan d alakohdan mukaan.

64 §

Vastuu maksajan käynnistämästä toteuttamatta jääneestä taikka virheellisesti tai myöhässä toteutetusta maksutapahtumasta

64 §

Vastuu maksajan käynnistämästä toteuttamatta jääneestä taikka virheellisesti tai myöhässä toteutetusta maksutapahtumasta

Jos maksajan käynnistämä maksutapahtuma on jäänyt toteuttamatta tai se on toteutettu virheellisesti, maksajan palveluntarjoajan on ilman aiheetonta viivytystä palautettava maksutapahtuman rahamäärä maksajalle tai palautettava maksajan maksutili siihen tilaan, jossa se olisi ollut ilman veloitusta. Maksajan maksutilin hyvityksen arvopäivän on oltava viimeistään se päivä, jona maksutapahtuman rahamäärä veloitettiin.

Jos maksajan käynnistämä maksutapahtuma on jäänyt toteuttamatta tai se on toteutettu virheellisesti, maksajan palveluntarjoajan on ilman aiheetonta viivytystä palautettava maksutapahtuman rahamäärä maksajalle tai palautettava maksajan maksutili siihen tilaan, jossa se olisi ollut ilman veloitusta. Maksajan maksutilin hyvityksen arvopäivän on oltava viimeistään se päivä, jona maksutapahtuman rahamäärä veloitettiin. *Jos maksutapahtuma on toteutettu pikasiirtona, sovelletaan SEPA-asetuksen 5 a artiklan 5 kohtaa.*

Palautusvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos maksajan palveluntarjoaja voi osoittaa maksunsaajan palveluntarjoajan vastaanottaneen maksutapahtuman rahamäärän 47 §:n mukaisessa määräajassa. Maksunsaajan palveluntarjoajan on tällöin välittömästi maksettava maksutapahtuman rahamäärä maksunsaajan maksutilille tai, jollei maksunsaaja käytä maksutiliä, asetettava maksutapahtuman rahamäärä hänen käytettäväkseen. Maksunsaajan maksutilin hyvityksen arvopäivän on oltava viimeistään se päivä, joka arvopäivä olisi ollut, jos maksutapahtuma olisi toteutettu oikein.

Palautusvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos maksajan palveluntarjoaja voi osoittaa maksunsaajan palveluntarjoajan vastaanottaneen maksutapahtuman rahamäärän 47 §:n 1 momentin mukaisessa määräajassa. Maksunsaajan palveluntarjoajan on tällöin välittömästi maksettava maksutapahtuman rahamäärä maksunsaajan maksutilille tai, jollei maksunsaaja käytä maksutiliä, asetettava maksutapahtuman rahamäärä hänen käytettäväkseen. Maksunsaajan maksutilin hyvityksen arvopäivän on oltava viimeistään se päivä, joka arvopäivä olisi ollut, jos maksutapahtuma olisi toteutettu oikein. *Jos maksutapahtuma on toteutettu pikasiirtona, sovelletaan kuitenkin 47 §:n 2 momentin mukaisia määräaikoja.*

79 §

Maksunpalautuksen edellytykset

Jos kyse on SEPA-asetuksen 1 artiklassa tarkoitetusta suoraveloituksesta, maksajalla on oikeus maksunpalautukseen silloinkin, kun 1 momentin mukaiset edellytykset eivät täyty.

79 §

Maksunpalautuksen edellytykset

Jos kyse on EU:n SEPA-asetuksen 1 artiklassa tarkoitetusta suoraveloituksesta, maksajalla on oikeus maksunpalautukseen silloinkin, kun 1 momentin mukaiset edellytykset eivät täyty.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

2.

Laki

maksulaitoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maksulaitoslain (297/2010) 1 §:n 2 momentin 2 kohta ja 41 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 41 §:n 1 momentti laissa 890/2017, sekä
lisätään lakiin uusi 40 a–40 e § ja 48 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 259/2013, 58/2016 ja 890/2017, uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan seuraaviin maksupalveluihin:

Tätä lakia sovelletaan seuraaviin maksupalveluihin:

2) maksutapahtuman toteuttaminen maksupalvelulaissa (290/2010) tarkoitettuna tilisiirtona, varojen siirtona palveluntarjoajan maksutilille, suoraveloituksena taikka maksukortilla tai muulla maksuvälineellä;

2) maksutapahtuman toteuttaminen maksupalvelulaissa (290/2010) tarkoitettuna tilisiirtona, *pikasiirtona*, varojen siirtona palveluntarjoajan maksutilille, suoraveloituksena taikka maksukortilla tai muulla maksuvälineellä;

40 a §

Maksujärjestelmiin osallistumista koskevan pyynnön edellytykset

Maksulaitosten ja sähkörahayhteisöjen, jotka pyytävät eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain (1084/1999) mukaisesti nimettyihin järjestelmiin osallistumista tai osallistuvat niihin, on laadittava:

1) kuvaus tämän lain 26 §:n mukaisista maksupalvelunkäyttäjien varojen suojaamiseksi toteutetuista toimenpiteistä;

2) kuvaus maksulaitoksen tai sähkörahayhteisöjen EU:n DORA-asetuksen 6 ja 7 artiklaan liittyvistä hallinnollisista

menettelyistä ja riskinhallinta- ja kirjanpitomenettelyistä sekä vastaavista hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä ja sisäisistä valvontamekanismeista sellaisten maksupalvelujen tai sähköisen rahan palvelujen osalta, joita se aikoo tarjota sekä kuvaus maksulaitoksen tai sähkörahayhteisöjen tieto- ja viestintätekniikkapalvelujen käyttöä koskevista järjestelyistä; sekä
3) purkautumissuunnitelma toiminnan keskeytymisen varalta.

40 b §

Edellytykset asiakasvarojen suojaamisesta koskevalle kuvaukselle

Jos maksulaitos tai sähkörahayhteisö suojaa 26 §:n 2 momentin mukaisesti maksupalvelunkäyttäjien varat tallettamalla varoja luottolaitoksessa olevalle erilliselle tilille tai sijoittamalla kotijäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten määrittämään turvalliseen, likvidiin ja vähäriskiseen varallisuuteen, tällaista suojaamista varten toteutettujen toimenpiteiden kuvauksen on 40 a §:n 1 kohtaa sovellettaessa tapauksen mukaan sisällettävä:

1) kuvaus sijoituspolitiikasta, jolla varmistetaan, että valittu varallisuus on likvidiä, turvallista ja vähäriskistä;

2) niiden henkilöiden määrä, joilla on pääsy suojaavaan tiliin, ja heidän tehtävänsä;

3) kuvaus hallinto- ja täsmäytysmenettelystä, jolla varmistetaan, että maksupalvelunkäyttäjien varat suojataan maksupalvelunkäyttäjien etua silmällä pitäen maksulaitoksen tai sähkörahayhteisön muiden velkojien saatavia vastaan erityisesti maksukyvyttömyystapauksessa;

4) jäljennös luottolaitoksen kanssa tehdyn sopimuksen luonnoksesta;

5) maksulaitoksen tai sähkörahayhteisön nimenomainen ilmoitus 26 §:n noudattamisesta.

Jos maksulaitos tai sähkörahayhteisö suojaa 26 §:n 3 momentin mukaisesti maksupalvelunkäyttäjän varat vakuutusyhtiön

tai luottolaitoksen antamalla vakuutuksella tai vastaavalla vakuudella, tällaista suojaamista varten toteutettujen toimenpiteiden kuvauksen on 40 a §:n 1 kohtaa sovellettaessa sisällettävä:

1) vahvistus siitä, että vakuutuksen tai vastaavan vakuuden antanut vakuutusyhtiö tai luottolaitos on yhteisö, joka ei kuulu maksulaitoksen tai sähkörahayhteisön kanssa samaan konserniin;

2) yksityiskohtaiset tiedot käytössä olevasta täsmäytysmenettelystä, jolla varmistetaan, että vakuutus tai vastaava vakuus on aina riittävä maksulaitoksen tai sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksen suojaamisvelvoitteiden täyttämiseksi;

3) kattavuuden kesto ja uusimisen ehdot;

4) jäljennös vakuutussopimuksesta tai vastaavasta vakuudesta taikka niiden luonnoksista.

40 c §

Edellytykset hallinnointijärjestelmiä koskevalle kuvaukselle

Sovellettaessa 40 a §:n 1 momentin 2 kohtaa kuvauksessa on osoitettava, että kyseisessä alakohdassa tarkoitetut hallinnointi- ja ohjausjärjestelmät, sisäiset valvontamekanismit ja tieto- ja viestintätekniikan käyttöä koskevat järjestelyt ovat oikeasuhteisia, asianmukaisia, vakaita ja riittäviä. Lisäksi hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiin ja sisäisiin valvontamekanismeihin on sisällyttävä:

1) maksulaitoksen tai sähkörahayhteisön havaitsemien riskien kartoitus, jossa kuvataan riskien tyyppi ja menettelyt, joita maksulaitos tai sähkörahayhteisö on ottanut käyttöön tai aikoo ottaa käyttöön tällaisten riskien arvioimiseksi ja ehkäisemiseksi;

2) säännöllisten ja jatkuvien tarkastusten suorittamista koskevat eri menettelyt sekä tiedot tarkastusten tiheydestä ja niihin osoitetuista henkilöstöresursseista;

3) kirjanpitomenettelyt, joilla maksulaitos tai sähkörahayhteisö kirjaa taloudelliset tietonsa ja raportoi niistä;

4) kaikkien sellaisten henkilöiden henkilöllisyys, jotka ovat vastuussa sisäisen valvonnan toiminnoista, säännöllisistä ja jatkuvista tarkastuksista tai vaatimustenmukaisuuden valvonnasta, ja kyseisten henkilöiden ajantasaiset ansioluettelot;

5) kaikkien sellaisten tilintarkastajien henkilöllisyys, jotka eivät ole tilintarkastuslain (1141/2015) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisia tilintarkastajia;

6) ylimmän hallintoelimen ja tapauksen mukaan muun valvontaelimen tai -komitean kokoonpano;

7) kuvaus siitä, miten ulkoistettuja toimintoja seurataan ja valvotaan maksulaitoksen tai sähkörahayhteisön sisäisen valvonnan laadun heikkenemisen estämiseksi;

8) kuvaus siitä, miten asiamiehiä ja sivukonttoreita seurataan ja valvotaan maksulaitoksen tai sähkörahayhteisön sisäisen valvonnan puitteissa;

9) kuvaus konsernin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä, jos maksulaitos tai sähkörahayhteisö on toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan säännellyn yhteisön tytäryhtiö.

40 d §

Edellytykset purkautumissuunnitelmalle

Sovellettaessa 40 a §:n 3 kohtaa purkamissuunnitelma on mukautettava maksulaitoksen tai sähkörahayhteisön suunniteltuun kokoon ja liiketoimintamalliin, ja siihen on sisällyttävä kuvaus lieventämistoimenpiteistä, jotka maksulaitoksen tai sähkörahayhteisön on toteutettava maksupalvelujensa lopettamisen yhteydessä ja joilla varmistettaisiin keskeneneräisten maksutapahtumien toteuttaminen ja voimassa olevien sopimusten irtisanominen.

40 e §

**Maksujärjestelmiin osallistumista koskevan
pyynnön arviointi**

Maksulaitosten ja sähkörahayhteisöjen, jotka pyytävät eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain mukaisesti nimettyihin järjestelmiin osallistumista tai osallistuvat niihin, on laadittava itsearviointi 40 a–40 d §:n noudattamisesta.

Itsearviointi on toimitettava Finanssivalvonnalle, joka arvioi itsearvioinnin riittävyyden. Jos Finanssivalvonta arvioi itsearvioinnin puutteelliseksi, se voi pyytää maksulaitosta tai sähkörahayhteisöä toimittamaan lisätietoja. Jos lisätietoja ei toimiteta tai toimitettuja lisätietoja ei arvioida riittäviksi, Finanssivalvonta voi kieltää maksulaitosta tai sähkörahayhteisöä osallistumasta tai momentissa tarkoitettuihin maksujärjestelmiin.

41 §

**Poikkeus oikeudesta päästä
maksujärjestelmään**

Mitä 40 §:ssä säädetään, ei koske:

1) maksujärjestelmää, joka on nimetty eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain (1084/1999) nojalla;

2) maksujärjestelmää, johon voivat osallistua yksinomaan samaan ryhmään kuuluvat palveluntarjoajat.

48 a §

Seuraamusmaksu

41 §

**Poikkeus oikeudesta päästä
maksujärjestelmään**

Mitä 40 §:ssä säädetään, ei koske maksujärjestelmää, johon voivat osallistua yksinomaan samaan ryhmään kuuluvat palveluntarjoajat.

48 a §

Seuraamusmaksu

Euromääräisiä tilisiirtoja ja suoraveloituksia koskevista teknisistä ja liiketoimintaa koskevista vaatimuksista sekä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*asetuksen (EY) N:o 924/2009 muuttamisesta
annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston
asetuksen (EU) N:o 260/2012 nojalla
määrättävästä seuraamusmaksusta
säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain
40 §:ssä.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

3.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 38 §:n 1 momentin 12 kohta ja 40 §:n 2 momentin 13 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 610/2024, sekä
lisätään 38 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 254/2013, 1198/2014, 1055/2016, 893/2017, 316/2020, 379/2021, 153/2022, 205/2022, 184/2023 ja 610/2024, uusi 13 kohta, 40 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1071/2017, 1108/2018, 316/2020, 379/2021, 599/2021, 941/2021, 214/2022, 610/2024 ja 697/2024, uusi 14 kohta ja 41 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 241/2018, 524/2021, 954/2021, 205/2022, 214/2022, 192/2023, 403/2024 ja 697/2024, uusi 23 momentti, jolloin nykyinen 23 momentti siirtyy 24 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

38 §

38 §

Rikemaksu

Rikemaksu

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

12) laiminlyö tai rikkoo EU:n DORA-asetuksen 16 artiklassa säädetyn TVT-riskin hallintavelvollisuuden.

12) laiminlyö tai rikkoo EU:n DORA-asetuksen 16 artiklassa säädetyn TVT-riskin hallintavelvollisuuden;

13) laiminlyö tai rikkoo euromääräisiä tilisiirtoja ja suoraveloituksia koskevista teknisistä ja liiketoimintaa koskevista vaatimuksista sekä asetuksen (EY) N:o 924/2009 muuttamisesta annetun Euroopan

parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 260/2012, jäljempänä **EU:n SEPA-asetus**, 5 a artiklaa pikasiirtotapahtumista, 5 b artiklaa tilisiirtoihin liittyvistä palvelumaksuista ja maksunsaajan tarkistamisesta tai 5 c artiklaa maksunsaajan tarkistamisesta tilisiirtojen tapauksessa.

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

13) EU:n DORA-asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua finanssiyhteisöä velvoittavia mainitun asetuksen 5–14 artiklan säännöksiä TVT-riskin hallinnasta, 17–19 artiklan säännöksiä TVT:hen liittyvien poikkeamien hallinnasta, luokittelusta ja raportoinnista, 24–27 artiklan säännöksiä digitaalisen häiriönsietokyvyn testauksesta tai 28–30 artiklan säännöksiä kolmansiin osapuoliin liittyvän TVT-riskin hallinnasta.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

13) EU:n DORA-asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua finanssiyhteisöä velvoittavia mainitun asetuksen 5–14 artiklan säännöksiä TVT-riskin hallinnasta, 17–19 artiklan säännöksiä TVT:hen liittyvien poikkeamien hallinnasta, luokittelusta ja raportoinnista, 24–27 artiklan säännöksiä digitaalisen häiriönsietokyvyn testauksesta tai 28–30 artiklan säännöksiä kolmansiin osapuoliin liittyvän TVT-riskin hallinnasta;

14) EU:n SEPA-asetuksen 5 d artiklassa tarkoitetun maksupalvelunkäyttäjien seurannan sen varmistamiseksi, onko maksupalvelunkäyttäjä kohdennettujen taloudellisten rajoittavien toimenpiteiden kohteena oleva henkilö tai yhteisö.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos seuraamusmaksu koskee 40 §:n 2 momentin 14 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista tai laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta

Voimassa oleva laki

Ehdotus

sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään viisi miljoonaa euroa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

4.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 12 kohtaa seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

2 §

2 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

Tätä lakia sovelletaan:

12) asianajajista annetussa laissa (496/1958) tarkoitettuun asianajajaan ja hänen apulaiseensa siltä osin kuin nämä toimivat asiakkaan puolesta tai lukuun taloudelliseen toimintaan tai kiinteään omaisuuteen liittyvissä liiketoimissa taikka osallistuvat asiakkaan puolesta seuraavien liiketoimien suunnitteluun tai suorittamiseen:

12) asianajajista annetussa laissa (496/1958) tarkoitettuun *elinkeinonharjoittajana toimivaan* asianajajaan *tai siinä tapauksessa, että asianajotoimintaa harjoitetaan yhtiömuodossa, asianajoyhtiöön,* siltä osin kuin *toimitaan* asiakkaan puolesta tai lukuun taloudelliseen toimintaan tai kiinteään omaisuuteen liittyvissä liiketoimissa taikka osallistutaan asiakkaan puolesta seuraavien liiketoimien suunnitteluun tai suorittamiseen:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

. .